БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ,
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 29 (19.105). • 1985 йил 3 февраль, якшанба • Баҳоси 3 тийин.

Ўзбекистон ишчи ва қишлоқ мухбирлари V съездининг республика барча ишчи ва қишлоқ мухбирларига МУРОЖААТНОМАСИ

Азиз дўстлар!

Ўзбекистон ишчи ва қишлоқ мухбирларининг бешинчи съезди шонли бир пайтда — ўн биринчи беш йиллик якунланадиган, совет халқи фашистлар Германияси устидан қозонган Буюк Ғалабанинг 40 йиллиги нишонланадиган йилда ўтмоқда.

Республика меҳнатчилари бутун совет халқи билан биргаликда КПСС XXVI съезди, партия Марказий Комитети кейинги Пленумлари қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Константин Устинович Черненконинг йўл-йўриқлари ва тавсияларини амалга ошира бориб, юксак пировард натижаларга эришиш, КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун астойдил курашмоқдалар.

Шу кунларда Ўзбекистонда республика Олий Советига ва халқ депутатлари маҳаллий Советларига сайловга тайёргарлик кенг қулоч ёзган. Стахановчилик ҳаракатининг 50 йиллиги тантанали нишонланади. Бу воқеаларнинг ҳаммаси Ўзбекистон барча меҳнаткаш оммасининг ижодий активлигини янада оширишга янги омил бахш этиши лозим.

Иқтисодий ва социал вазифаларни ҳал этишда оммавий ахборот ва пропаганда воситаларининг роли каттадир. Республика матбуоти, телевидение ва радиоси ўз ишини партия, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми талаблари асосида қайта қурмоқда, турмушга актив кириб бормоқда, КПСС сиёсатини ва илғор тажрибани пропаганда қилмоқда, турли камчиликларга қарши курашни кучайтирмоқда.

Совет матбуотини ривожлантиришдаги муваффақиятлар кўп жиҳатдан ишчи ва қишлоқ мухбирларига боғлиқдир. Бугунги кунда республикада 80 мингга яқин жамоатчи мухбир бор. Булар ишлаб чиқариш илғорлари, партия ва совет ходимлари, депутатлар ва халқ назоратчилари, касаба союз ва комсомол активларидир. Булар меҳнат коллективларида ҳурмат-эътиборга сазовор, планларимизнинг муваффақиятли амалга оширилишидан чуқур манфаатдор бўлган кишилардир. Уларнинг материалларини газета ва журналлар, телевидение ва радио эшиттиришлар яна ҳам мазмунли ва мароқли қилиб бермоқда.

«Газетхонларнинг, телетомашабинларнинг, радио тингловчиларнинг хатлари, ишчи ва қишлоқ мухбирларининг хабарлари жамоатчилик фикрининг сезгир барометридир, омма фикрлари, тажрибаси, ташаббускорлигининг азим дарёсидир» — деган эди ўртоқ К. У. Черненко КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил июнь Пленумида сўзлаган нутқида. Буни биз, барча ишчи ва қишлоқ мухбирлари ҳамиша эсда тутишимиз керак. Ҳаётимизни ҳар томонлама ёритишимиз, ҳал этилмаган муаммоларга диққат-эътиборни қаратишимиз, фактлар ва воқеаларни акс эттиришга объектив ёндашиш учун масъулиятни оширишимиз лозим. Буни эса дабдабали сўзларсиз ва расмиятчиликсиз қилишимиз, мақолаларнинг оператив, ҳаққоний ва тушунарли бўлиши тўғрисида қайғуришимиз керак. Биз бутун идеология ишини, оммани ғоявий-сиёсий тарбиялашни, совет турмуш тарзини, совет халқларининг дўстлиги ва қардошлигини, совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализмини пропаганда қилишни янада яхшилашга актив кўмаклашишимиз лозим.

Беш йилликнинг якунловчи йилида республика олдида янги катта вазифалар турибди. Бу вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш учун барча резервларни топиш ва ишга солиш, топширилган иш учун ҳар бир кишининг масъулиятини муттасил ошириш, ҳамма жойда тартиб ва интизомни мустаҳкамлаш зарур. Матбуот, телевидение ва радионинг, ишчи ва қишлоқ мухбирлари кўп минг кишилик активининг диққат-эътибори ана шуларга қаратилиши керак.

Ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ва иш сифатини ошириш учун, 1985 йил ва умуман беш йиллик учун белгиланган планларни ва қабул қилинган социалистик мажбуриятларни бажаришда талабчанликни ошириш учун курашни янада кучайтириш жамоатчи мухбирлар ишида бош йўналиш бўлиб қолиши керак.

Журналистлар, ишчи ва қишлоқ мухбирлари ҳар бир корхонада, ҳар бир қурилишда, агросаноат комплекси бўлинмаларида, бирлашмалари ва тармоқларида ишларни янада яхшилашга ҳар томонлама ва изчил эришишлари лозим. Илғор тажрибани, иқтисод ва тежамкорликни оммалаштириш, меҳнат унумдорлигини ошириш, илм-фан, техника ва технологиянинг илғор ютуқларини жорий этишни пропаганда қилиш ва шунга эришиш муҳимдир.

Omманинг ташаббускорлиги билан вужудга келган барча янгиликлар тез ва кенг ёйилиши, қолоқларни илғорлар даражасига етказишга кўмаклашиши, меҳнат коллективларида ижодий ва дўстона ишлаш муҳити яратилиши муҳимдир. Иқтисодий экспериментни ривожлантиришга ўзининг актив фаолияти билан кўмаклашиш ишчи мухбирларнинг бурчидир.

Қишлоқ мухбирлари ўз хабар ва мақолалари билан агросаноат комплекси ишини яхшилашга кўмаклашишлари, Озиқ-овқат программасини амалга оширишда агросаноат бўлинмалари фаолияти самарали бўлишига эришишлари керак. Ғола олишни ва унинг сифатини ошириш учун ер, сув, техникадан, илм-фан ютуқларидан омилкорлик билан фойдаланаётган пахтамиришкорларининг тажрибасини оммалаштириш энг муҳим аҳамиятга эга. Ишга бепарволик билан муносабатда бўлиш, хўжасизлик, хотиржамлик ҳолларини кескин танқид қилиш керак.

Қишлоқ мухбирлари озуқа етиштиришни ва чорвачиликни, қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини янада юксалтириш, қишлоқда турмуш маданиятини ошириш, узоқ муддатли мелиорация программасини рўёбга чиқариш учун курашга ўз ҳиссаларини қўшишлари лозим.

Республикада кенг кўламда капитал қурилиш ишлари олиб борилмоқда. Кейинги йилларда шу тармоқда кўпгина ишлар қилинди, лекин олдинда яна ҳам мураккаб вазифалар турибди. Ишчи ва қишлоқ мухбирларининг диққат-эътибори маблағ ва материаллардан яна ҳам самарали фойдаланишга, қурилиш, айниқса уй-жой, социал-маданий объектлар қурилиши сифатини яхшилаш учун кўмаклашишга қаратилмоғи зарур.

Оммавий ахборот ва пропаганда воситалари меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашнинг таъсирчан қуролидир. КПСС Марказий Комитети 1983 йил июнь Пленуми қарорлари асосида ривожланган социализмни, партиянинг идеология ишини такомиллаштириш масалаларини ёритишга муносиб ҳисса қўшиш бизнинг бурчимиздир.

Социалистик идеалларни ва ижтимоий ҳаёт нормаларини қарор топтириш, социализм ғалабаларининг аҳамиятини равшан очиб бериш, бу ғалабаларни мустаҳкамлаш ва кўпайтириш энг аввало ҳар бир совет кишисининг меҳнат ҳиссаси, тажрибасини, самарали ишлашини оширишга, астойдил ва унумли меҳнат қилишига боғлиқ эканлигини кўрсатиш ишчи ва қишлоқ мухбирларининг бурчидир. Мактаб ислоҳотини амалга ошириш, оммавий физкультура ва спортни ривожлантириш масалалари билан чуқурроқ шуғулланиш зарур. Биз хат-хабарларимиз, мақолаларимиз билан ёшларга бутун жамиятимизнинг равнақ топиши учун меҳнатнинг гўзаллиги, улуғворлиги ва мажбурийлигини англашда кўмаклашишимиз керак.

Жамоатчи мухбир бўлиш фахрли топшириқ ва юксак масъулиятдир. Ҳар бир ишчи ва қишлоқ мухбири тинимсиз равишда марксча-ленинча назарияни, иқтисодий билимларни эгаллаши, ўз дунёқарашини кенгайтириши, ишда шахсий намуна ва жанговар сўз билан одамларни партия белгилаб берган улуғвор вазифаларни амалга ошириш учун курашга чорлаши керак.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бизнинг съездимизга йўллаган табрикномасида ишчи ва қишлоқ мухбирларимиз фаолиятига юксак баҳо берилган, бизнинг олдимизга янги аниқ вазифалар қўйилган. Биз партиямиз ва халқимизнинг юксак ишончига муносиб бўламиз. Ўзбекистон меҳнатчилари 1985 йилни ва умуман беш йилликни муваффақиятли адо этишлари, Буюк Ғалабанинг 40 йиллигини, КПССнинг бўлажак XXVII съездини янгидан янги зафарлар билан кутиб олишлари учун бутун куч-ғайратимизни сафарбар этамиз.

ЎЗБЕКИСТОН ИШЧИ ВА ҚИШЛОҚ МУХБИРЛАРИНИНГ V СЪЕЗДИ.

• Замондошларимиз

МАНЗИЛЛАРНИ ЯҚИН ҚИЛИБ

Моҳир шофер, коммунист Жарилқосим Ниёзов бошқараётган «Икарус» автобусини автоном республиканинг узоқ-узоқ манзилларида, олис қишлоқларида, аҳоли пунктларида тез-тез кўриш мумкин. Шу боисдан ҳам уни кўпчилик йўловчилар танийди. Чунки аъло хизмати, хушмуомалалиги билан улар ўртасида ҳурмат қозонган.

Жонкуяр транспортчи хизмат қилаётган Қорақалпоғистон автотрестига қарашли 19-Нукус автобус паркининг каттадан кичик хизматчилари ҳам уни жон дилдан эъзозлайдилар. Негаки, ишда жонкуяр, ўртоқларига садоқатли, ёшларга меҳрибон бу дилкаш инсоннинг кўп яхши фазилатлари ҳамма учун ўрнак.

Автобус парки хизмат кўрсатиладиган Нукус — Самарқанд, Нукус — Бухоро, Нукус — Тахтакўпир, Нукус — Қўнғирот маршрутлари Жарилқосимнинг энг севган манзиллари ҳисобланади. Ана шу йўлларни аъло даражада билганлиги туфайли унинг ҳар бир рейси муваффақиятли ўтади. Йўловчиларга бажонидил хизмат қилаётганлиги учун уларнинг ташаккурига мушарраф бўлмоқда.

Агар унинг хизмат юзасидан эришаётган муваффақиятларига назар ташланса, яна ҳам қувончли рақамларга дуч келасиз. Йиллик ва ойлик планларини ҳар доим 110-120 процент қилиб бажармоқда. Шу кунларда у партиямизнинг бўлажак XXVII съезди ва Буюк Ғалабанинг 40 йиллиги шарафига ўз зиммасига шахсий социалистик мажбурият олиб ишламоқда.

Коллективнинг жамоат ишларида ҳам фаол иштирок этаётганлиги айниқса қувончли. Автобус парки халқ контроли комитетининг аъзоси сифатида транспортчилар ўртасида юксак интизом учун курашмоқда. Суратда: Ж. Ниёзов.

А. МУРОДОВ фотоси.

ТАБРИК ТЕЛЕГРАММАСИ

КПСС Марказий Комитети Вьетнам Коммунистик партияси тузилганлигининг 55 йиллиги муносабати билан Вьетнам Коммунистик партияси Марказий Комитетига табрик телеграммаси йўллади.

Телеграммада бундай дейилади:

«Халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби Хо Ши Мин асос солган шонли Вьетнам Коммунистик партияси ўзи босиб ўтган йўлнинг якунлари билан фахрлана олади. Партия ўз революцион фаолиятининг барча босқичларида марксизм-ленинизм ғояларига доимий амал қилиб, ишчилар синфининг доҳийси, ватан озодлиги ва бирлиги учун, янги жамият қуриш учун қаҳрамонона курашда Вьетнам халқи ғалабаларининг илҳомчиси ва ташкилотчиси ролини муваффақиятли адо этиб келди.

Ҳозирги вақтда ВСР меҳнаткашлари ВКП V съезди ўртага қўйган кўп қиррали бунёдкорлик вазифаларини амалга ошириш борасида қизғин меҳнат қилмоқдалар. Партия планлари империализм ва гегемонизм кучларининг тўхтовсиз тазйиқига қарамай, изчиллик билан ҳаётга татбиқ этилмоқда.

Вьетнам Коммунистик партияси пролетар интернационализми позицияларида қатъий турган халқаро коммунистик ҳаракатнинг тобланган отрядларидан биридир. Вьетнам Коммунистик партияси социалистик ҳамдўстликни жипслаштириш, қардош партиялар ва давлатларнинг ҳамкорлиги ва баҳамжиҳатлигини чуқурлаштиришдек муштарак ишга муносиб ҳисса қўшмоқда. Вьетнам Социалистик Республикаси янги жаҳон урушининг олдини олиш ва халқаро вазиятни соғломлаштириш учун изчил курашиб келмоқда. Республика Лаос ва Кампучия халқлари билан бирга жануби-шарқий Осиёда тинчлик, барқарорлик ва яхши қўшничиликни мустаҳкамлаш учун курашмоқда. Совет Иттифоқи бу амалий сиёсатни муттасил қўллаб қувватламоқда.

Совет кишилари Вьетнам Коммунистик партиясига чуқур хайрихоҳлик билан қарамоқдалар. Улар КПСС билан ВКП, Совет Иттифоқи билан Социалистик Вьетнам ўртасидаги қардошларча дўстлик ва ҳар томонлама ҳамкорлик муносабатларини бундан буён ҳам мустаҳкамлаш ва ривожлантиришга азму қарор берганлар.

Биз Вьетнам халқи ўзининг жанговар авангарди — Коммунистик партия, унинг Бош секретари ўртоқ Ле Зуан бошчилигидаги Марказий Комитети раҳбарлиги остида қудратли ва равнақ топаётган Социалистик Вьетнамни қуриш йўлида, социализмнинг халқаро позицияларини, тинчлик ва тараққиёт кучларини мустаҳкамлаш учун курашда янгидан янги муваффақиятларга эришади, деб қатъий ишонч билдирамиз».

(ТАСС).

ДЕПУТАТЛИККА НОМЗОДЛАР БИЛАН УЧРАШУВЛАР

Республикада сайловчиларнинг Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзодлар билан учрашувлари давом этмоқда. Меҳнат коллективларининг вакиллари ўз ўртоқларини сайлов куни коммунистлар билан партиясизлар бузилмас блокининг номзодлари учун аҳиллик билан овоз беришга даъват этмоқдалар. Сўзга чиқаётган кишилар ҳамманинг фикрини ифода этиб, республика шаҳар ва қишлоқларининг меҳнаткашлари ўн биринчи беш йиллик социал-иқтисодий программасини бажаришга қўшадиган ҳиссани кўпайтириш, КПСС XXVII съездини ва фашизм устидан қозонилган Буюк Ғалабанинг 40 йиллиги умумхалқ байрамини ишлаб чиқаришда янги муваффақиятлар билан кутиб олиш иштиёқида эканликлари тўғрисида гапирмоқдалар.

Тошкент шаҳридаги **47-Шумилов сайлов округи** сайловчиларининг Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод — Тошкентдаги 2-автобус паркининг ҳайдовчиси **Эргаш Алимович Азаматов** билан учрашуви бўлди.

Андижон шаҳридаги **118-Калинин сайлов округининг** сайловчилари республика давлат ҳокимияти олий органи депутатлигига номзод — Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти **Пўлат Қирғизбоевич Ҳабибуллаев** билан учрашдилар.

Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод — СССР 50 йиллиги номидаги Сирдарё ГРЭСининг электромонтери **Людмила Ивановна Воронова** Сирдарё область **398-Ширин сайлов округи**нинг сайловчилари билан учрашди.

Наманган областидаги **294-Алихон сайлов округининг** сайловчилари республика давлат ҳокимияти олий органи депутатлигига ўзлари кўрсатган номзод — «Партия XXII съезди» совхозининг звено бошлиғи **Салима Эргашева** билан учрашдилар.

Депутатликка номзодлар кўрсатилган юксак шараф учун сайловчиларга самимий миннатдорчилик изҳор этиб, сизларнинг наказларингизни бажариш учун бутун кучимизни сарфлаймиз, деб ваъда бердилар.

(ЎзТАГ).

ТИНЧЛИК ҲАҚИДА ҒАМХЎРЛИК

«Советский Союз» ойлик ижтимоий-сиёсий журналининг февраль сони «Тинчлик халқларнинг олий неъматидир» деган шиор остида чиқди. Журнал Германия фашизми ва Япония милитаризми устидан қозонилган Ғалабанинг 40 йиллигига бағишланади.

Журнал Константин Устинович Черненконинг журналхонларга мурожаатномаси билан очилади.

Журналда эълон қилинган мақолаларда иккинчи жаҳон уруши тарихининг босқичлари изчил таърифлаб берилган, бу уруш келиб чиқишининг сабаблари таҳлил этилган. Совет халқининг Ватан шон-шарафи ва мустақиллиги учун олиб борган қаҳрамонона кураши ҳақида, бу курашда Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг ташкилотчилик ва раҳбарлик роли тўғрисида ҳикоя қилувчи материаллар алоҳида ўрин эгаллайди. Антифашист иттифоқ қатнашчилари бўлган давлатларнинг халқлари ва армияси иккинчи жаҳон урушида Ғалабага эришишга қўшган катта ҳиссаси кўрсатиб берилган.

Журнал материалларида уруш бошланмасдан олдин унга қарши курашиш керак, ҳозирги ва келажак авлодларнинг яшашлари учун планетамиз халқларига мустаҳкам тинчлик зарур, деган асосий фикр ифодаланган.

(ЎзТАГ).

КОМИССИЯ МАЖЛИСИ

1 февраль куни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари М. С. Горбачев раислигида умумий таълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилиш билан шуғулланувчи комиссиянинг навбатдаги мажлиси бўлди. Мажлисда КПСС Марказий Комитети 1984 йил апрель Пленумининг мактаб ислоҳотига оид қарорларини бажариш юзасидан тармоқда олиб борилаётган ишлар тўғрисида СССР енгил саноат министри Н. Н. Тарасовнинг ҳисоботи тингланди.

Комиссия мажлисида мактаб ўқувчиларини меҳнатга ўргатиш ва тарбиялашни яхши негизида ташкил этишни таъминлайдиган зарур имкониятларга, моддий ресурсларга, асбоб-ускуналар ва кадрларга эга бўлган тармоқ министрликлари ва идораларининг ислоҳотни амалга оширишда алоҳида роль ўйнаши уқтириб ўтилди.

СССР Енгил саноат министрлиги КПСС Марказий Комитети апрель Пленумининг мактаб ислоҳотига оид қарорларига амал қилиб, ўз қарамоғидаги корхоналарни мактаб ўқувчиларини меҳнатга ўргатиш, тарбиялаш, касбга йўналтиришни ташкил этишга, уларнинг ижтимоий фойдали, унумли меҳнатда иштирок этиши учун шарт-шароит яратишга жалб этиш соҳасида маълум ишларни қилди. Тармоқдаги ишлаб чиқариш бирлашмалари ва корхоналарининг мутлақ кўпчилиги мактаблар ва ҳунар-техника билим юртлари учун база корхоналари сифатида тасдиқланди. Улар ёрдамида 1984 йилдаёқ қўшимча равишда салкам 14 минг ўқувчи иш ўрни жиҳозланди. Тармоқнинг мактабга ёрдам соҳасидаги ишларининг келгуси программасида мактаблараро ўқув-ишлаб чиқариш комбинатларида, мактабларда ва ишлаб чиқаришда ўқувчилар учун иш ўрнини 2,5—3 баравар кўпайтириш, 40 минг ўринли ҳунар-техника билим юртларининг 66 та комплексини қуриш, 130 та ихтисослаштирилган ҳунар-техника билим юртининг моддий базасини мустаҳкамлаш кўзда тутилади.

Шу билан бирга комиссия мажлисида СССР Енгил саноат министрлиги, бир қанча республикаларнинг Енгил саноат министрликлари бу муҳим ишга ҳали тўла киришмаганликлари кўрсатиб ўтилди. Мактаб ислоҳоти проблемаларига ҳамма иттифоқ ва республика тармоқ министрликлари ва идоралари зарур даражада масъулият билан ёндошдилар деб бўлмайди. Баъзи жойларда тадбирлар ва йўл-йўриқлар планларини кўпинча расмий равишда тузиш билан чекланишди.

Кўпгина совет органлари ва халқ маорифи органлари мактаб ислоҳотини амалга оширишда сусткашликка йўл қўймоқдалар, ўқув юртларининг меҳнат коллективлари билан узоқ муддатли амалий алоқалар ўрнатиши йўлида тегишинча ташаббус кўрсатмаяптилар.

Министрликлар ва идоралар халқ депутатлари Советларининг ижроия комитетлари билан халқ маорифи органлари жойларда юқори синф ўқувчиларининг меҳнат ва ҳунар таълими учун замонавий база вужудга келтиришда ҳар бир меҳнат коллективининг актив иштирок этишига, яқин икки-уч йил ичида мактаб ўқувчиларини имкони борича ижтимоий фойдали, унумли меҳнатга тўла жалб этишини таъминлашга эришишлари керак.

Мана шу барча масалалар маҳаллий партия органлари, тармоқ министрликлари ва идоралари партия комитетларининг доимо диққат марказида бўлиши зарур.

Комиссия мажлисида ўрта ўқув юртлари ўқувчиларининг компьютерларни ишлата билишини таъминлаш ва ўқув жараёнига электрон-ҳисоблаш техникасини кенг жорий қилиш тўғрисидаги масала ҳам кўриб чиқилди.

Ўқув жараёнида компьютерлардан кенг фойдаланиш барча даражаларда таълимни такомиллаштириш учун муҳим аҳамиятга эга бўлиб, мактаб ўқувчиларининг фан асосларини чуқур ўрганиши, уларни тез билиб олишини ривожлантириш, бутун ўқитиш жараёнини интенсивлаш учун катта имкониятлар яратиб бериши таъкидлаб ўтилди. Ҳозирги вақтда умумий таълим мактабларида, ҳунар-техника билим юртларида, ўрта махсус ўқув юртларида ўқувчиларга компьютерлардан фойдаланиш кўникмаларини сингдириш ва уларни халқ хўжалигида ана шу техникани кенг қўлланиш тўғрисидаги билимлар билан қуроллантириш учун информациялар ва электрон-ҳисоблаш техникаси асослари ўргатила бошланди. Шу муносабат билан комиссия СССР Фанлар академияси, СССР Фан ва техника давлат комитети, СССР Маориф министрлиги, СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги, СССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг таклифларини кўриб чиқди.

Масалаларни муҳокама қилишда КПСС Марказий Комитетининг секретарлари М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, СССР Министрлар Советининг Раисининг ўринбосари, СССР Фан ва техника давлат комитетининг раиси Г. И. Марчук, СССР Фанлар академиясининг президенти А. П. Александров, Ленинград шаҳар ижроия комитети халқ маорифи бош бошқармасининг бошлиғи С. А. Алексеев, Черкасси область Корсунь — Шевченко районининг Сахно қишлоғидаги ўрта мактаб директори, СССР халқ ўқитувчиси, СССР Олий Советининг депутати А. А. Захаренко, СССР маориф министри С. Г. Щербаков, Москва областидаги Орехово ип газлама комбинатининг бош директори, СССР Олий Совети депутати Б. А. Молодцов, РСФСР ҳунар-техника таълими давлат комитетининг раиси Г. Л. Камаев, академик А. П. Ершов, Москва шаҳар КПСС Зелиноград район комитетининг биринчи секретари А. М. Ларионов, СССР Госпланн раисининг ўринбосари Ю. Д. Маслюков, СССР алоқа воситалари саноати министри Э. К. Первишин, академик А. Н. Тихоновлар иштирок этдилар.

Мажлис охирида М. С. Горбачев нутқ сўзлади.

Комиссия ишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Г. А. Алиев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, РСФСР Министрлар Советининг Раиси В. И. Воротников, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари В. В. Гришин, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР маданият министри П. Н. Демичев иштирок этдилар.

Ўзбекистон ишчи ва қишлоқ мухбирлари съезди

Ўзбекистон ишчи ва қишлоқ мухбирларидан 80 мингга яқин киши газета ва журналларда, радио ва телевидениеда мунтазам ҳамкорлик қилиб келмоқда. Матбуот кўнгилли ёрдамчиларининг фаолияти — халқ хўжалик планларини бажаришга, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашни кучайтиришга қўшилаётган салмоқли ҳиссадир. Ўзбекистон ишчи ва қишлоқ мухбирларининг 2 февраль куни Тошкентда бўлиб ўтган V съездида ана шулар ҳақида гапирилди. Ишчи ва қишлоқ мухбирлари ҳаракатини янада ривожлантириш, партия XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитети 1983 йил июнь ва шундан кейинги Пленумларининг қарорларини, ўртоқ К. У. Черненконинг кўрсатмалари ва тавсияларини, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленумининг талабларини бажаришда жамоатчи мухбирларнинг фаолиятини активлаштириш вазифалари муҳокама қилинди.

Докладчи — Ўзбекистон Журналистлар союзи правлениесининг раиси С. Ш. Қурбонов ва сўзга чиққан кишилар кейинги йилларда ишчи ва қишлоқ мухбирларининг сафлари анча кенгайганлигини, шу мухбирлар мақолаларининг ғоявий ҳамда публицистик савияси ўсганлигини қайд этиб ўтдилар.

Ишчи ва қишлоқ мухбирлари, дейишди делегатлар, ўзларининг ижтимоий бурчини бажара бориб, ишлаб чиқаришни янада интенсивлаш, маблағ ва материалларни тежаш, техника тараққиётини жадаллаштириш, моддий ва меҳнат ресурсларидан оқилона фойдаланиш, давлат ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, кишилар совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми руҳида тарбияланиши масалаларига асосий эътиборни қаратишлари, улар хўжасизликка, бўшанглик ва уюшқоқсизликка қарши муросасиз кураш эълон қилишлари, олға боришимизга халақит бераётган барча камчиликларга, салбий ҳолатларга принципиал ва дадил қарши чиқишлари, кишиларни тўғри тарбиялашлари лозим.

Шу билан бирга делегатлар бажарилган иш якунларини таҳлил этиб, журналистлар ташкилотлари билан редакция коллективлари ишчи ва қишлоқ мухбирлари ҳаракатининг ғоят катта резервларидан ҳали тўлиқ фойдаланмаётганликларини уқтириб ўтдилар. Ҳамма жойда ҳам штатсиз авторлар матбуот ишига актив жалб этилмоқда деб бўлмайди, уларнинг профессионал маҳоратини ўстириш тўғрисида етарлича ғамхўрлик қилинмаяпти. Баъзи жойларда ишчи-қишлоқ мухбирларининг ўқиши аҳён-аҳёнда ўтказилмоқда.

Съезд делегатлари Ўзбекистоннинг барча ишчи ва қишлоқ мухбирларига мурожаат этиб, уларни ижодий активликни кучайтиришга, профессионал маҳоратни оширишга, партия қарорларида, ўртоқ К. У. Черненконинг нутқларида, унинг «Ривожланган социализм талаблари даражасига кўтарайлик» деган тарихий асарида баён этилган қоидалар ва хулосаларда, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленумининг йўл-йўриқларида белгилаб берилган иқтисодий ва социал вазифаларни амалга оширишга қўшадиган ҳиссани кўпайтиришга даъват этдилар. Мурожаатномада республиканинг ишчи ва қишлоқ мухбирлари партиянинг эътибор ва ғамхўрлигига амалий иш билан жавоб қайтариб, ўзларининг бутун кучини, ижодий илҳомини Ўзбекистон меҳнаткашлари 1985 йилни ва умуман ўн биринчи беш йилликни муваффақиятли адо этишларига, КПССнинг XXVII съезди ва Буюк Ғалабанинг 40 йиллигини янги зафарлар билан кутиб олишларига сафарбар этадилар, деб ишонч билдирилади.

Съездда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Ҳ. Абдуллаева нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

СОВЕТ — ЧЕХОСЛОВАКИЯ МУЗОКАРАЛАРИ

1 февраль куни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико билан ЧКП Марказий Комитетининг аъзоси, ЧССР ташқи ишлар министри Б. Хнеупек ўртасида музокаралар давом эттирилди.

СССР билан ЧССР Европада ҳарбий қарама-қарши туришни камайтириш, бу қитъани тинчлик ва ўзаро манфаатли ҳамкорлик қитъасига айлантириш учун, турли социал тузумдаги давлатлар ўртасида ишончни тиклаш ва мустаҳкамлаш учун изчиллик билан курашаётганликлари қайд этиб ўтилди.

Фашизм устидан қозонилган Ғалабанинг бўлажак 40 йиллиги ва Чехословакия немис-фашист босқинчиларидан озод қилинганлигининг 40 йиллиги муносабати билан шу саналарни ялпи тинчликни сақлаб қолиш, ядро уруши хавфини бартараф этиш юзасидан барча халқлар ва ҳукуматларнинг биргаликдаги куч-ғайратларини тобора ошириш билан нишонлаш зарурлигига қатъий ишонч билдирилди.

* * *

Шу куни А. А. Громико Б. Хнеупек шарафига нонушта-зиёфат берди, зиёфатда дўстона қадаҳлар кўтарилиб, нутқлар сўзланди.

Самимий, ўртоқлик вазиятида ўтган зиёфатда КПСС Марказий Комитетининг секретари К. В. Русаков, бошқа расмий кишилар, шунингдек Б. Хнеупекка ҳамроҳлик қилаётган кишилар ҳозир бўлдилар.

* * *

Совет ҳукуматининг таклифига биноан мамлакатимизга визит билан келган ЧКП Марказий Комитетининг аъзоси, ЧССР ташқи ишлар министри Б. Хнеупек 2 февраль куни Москвадан ватанига жўнаб кетди.

Аэропортда меҳмонни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

(ТАСС).

МУКОФОТЛАР ТОПШИРИЛДИ

2 февраль куни газета, радио ва телевидениенинг бир группа штатсиз мухбирларига матбуотдаги актив ишлари ва ишчи-қишлоқ мухбирлик ҳаракатидаги иштироки учун Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари топширилди.

Мукофотларни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси О. У. Салимов топширди. (ЎзТАГ).

МОСКВА КРЕМЛИ КОМЕНДАТУРАСИДАН

Профилактика ишлари ўтказилиши муносабати билан 1985 йил 19 февралдан 15 апрелгача В. И. Ленин Мавзолейига гражданларнинг кириши тўхтатилади.

ЕР—БЕБАҲО БОЙЛИГИМИЗ

ДАВР ТАЛАБИ

Пахтачиликни ривожлантириш кўп жиҳатдан мелиорация ишларининг кўлами ва сифатига ҳам боғлиқ. Мелиорация — ерларни соғломлаштириш демакдир.

КПСС Марказий Комитетининг октябрь (1984 йил) Пленумида ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилашга алоҳида эътибор берилгани ҳам бежиз эмас. Пленум қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ К. У. Черненконинг шу Пленумда сўзлаган нутқида баён этилган қоида ва хулосалар Андижон области меҳнаткашлари учун ҳам муҳим қўлланма бўлиб қолди.

Бу долзарб масала партия, совет ташкилотлари, агросаноат бирлашмаларининг доимо диққат марказида. Ирригация-мелиорация ишларининг бориши ва сифати бирлашма советининг йиғилишларида мунтазам муҳокама қилиниб, шу ишга дахлдор кишиларга йўл-йўриқлар бериб турилди.

Областда йирик гидротехника иншоотлари — Андижон сув омбори, Катта Андижон канали ҳамда ўнлаб кучли насос станциялари қурилиб, фойдаланишга топширилди. «Орзу», «Гулбаҳор», «Заврақ-II», «Улуғнор» насос станцияларининг ишга туширилиши билан Марҳамат районидаги Туямўйин, Андижон ва Жалолқудуқ районларидаги Тешиктош, Қорағунаж, Хўжаобод районидаги Раиш, Қўрғонтепа районидаги Тошохур массивларини ўзлаштириш анча тезлашди.

Қорадарёда Андижонсой, Шаҳрихонсой ва Савай каналлари учун сув тақсимлаш иншоотлари қурилди. Коллектор-дренаж тармоқлари узунлиги 1,7 баравар ортди. 250 километрдан зиёд ёпиқ дренаж, 215 та вертикал дренаж ишга туширилди. Каналлар, сойларнинг қирғоқларини бетонлаштириш соҳасида катта ишлар қилинди. Бетонлаштирилган каналлар, ариқлар узунлиги беш баравар кўпайди. Шаҳрихонсой, Янги кўтарма, Ҳақиқат ва бошқа бир қатор каналлар бетон тўн кийди.

Кейинги йилларда Марказий Фарғона чўли ва адирлардан 10 минг гектар ер ўзлаштирилди. Бу ерларда янги пахтачилик, боғдорчилик-узумчилик хўжаликлари ва чорвачилик комплекслари ташкил этилди. 47 минг гектар ернинг мелиоратив ҳолати яхшиланди. Қилинган ишлар яхши самара берди. Ўн биринчи беш йилликнинг ўтган тўрт йилида областда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш ҳажми 1,6 баравар ортди. Пахта етиштириш 80 минг тонна, дон 62 минг тонна, мева ва сабзавот 95 минг тонна кўпайди. Пахта ҳосилдорлиги 4,1 центнер ортди. 1984 йилда область бўйича ҳар гектар ердан ўртача 33 центнердан ҳосил олинди.

Мелиорация ишлари яхши йўлга қўйилган жойларда ишлаб чиқариш ҳажми кескин ўсди. Комсомолобод районида тўрт йилда 1896 гектар ер капитал текисланди. 11,5 минг гектар ернинг мелиоратив ҳолати яхшиланди. Зовурларни тозалаш, ернинг захини қочириш, сув таъминотини яхшилаш борасида анча ишлар қилинди. Бу ишларнинг самараси район қишлоқ хўжалигининг равнақида яққол кўзга ташланмоқда. Кейинги ўн йилда пахта етиштириш 1,7 баравар, гўшт — 1,7, сут — 2,4, полиз маҳсулотлари — 3,8, пилла — 4,5 баравар кўпайди.

Ерларни соғломлаштиришда ҳали кўп ишлар қилиниши керак. Областда 70 минг гектар ер қониқарсиз ҳолатда. Янги ўзлаштирилган ерларнинг самарадорлиги ҳали унчалик юқори эмас. Сув хўжалиги қурилишларига ҳар йили 52 миллион сўм капитал маблағ сарфлангани ҳолда суғориладиган ерлар самарадорлиги 1,4 процент ўсди, холос. «В. И. Лениннинг 100 йиллиги», «Москва», «Ямбол» совхозларида, Хўжаобод районидаги Карл Маркс номли колхозда ва областнинг бошқа бир қатор хўжаликларида мелиорациялаш бўйича катта ишлар қилинган бўлишига қарамай, суғориладиган ерларнинг самарадорлиги пасайиб кетди.

Областда коллектор-дренаж тармоқлари узунлиги салкам 9 минг километрни ташкил этади. 232 вертикал дренаж қудуғи мавжуд бўлиб, улар сизот сувларни бир меъёрда ушлаб туриш имконини беради. Бироқ 59 минг гектар майдонда сизот сувлар ниҳоятда саёз жойлашган. Табиийки, бундай майдонлардан юқори ҳосил олиб бўлмайди. Бу, коллектор-дренаж тармоқлари ўз вақтида тозаланмагани оқибатидир.

Областимизда янги ерларни ўзлаштириш резервлари тугади. Шу беш йилликнинг уч йили давомида суғориладиган ер 8 минг гектар кўпайган бўлса, саноат қурилишларига, шахсий хўжаликлар учун ер ажратиш ҳисобига экин майдонлари бир неча минг гектар камайди. Шундай экан, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга фақат ҳосилдорликни ошириш йўли билан эришиш мумкин. Бунга деҳқончилик маданиятини кўтармай туриб эришиб бўлмайди.

Алмашлаб экиш фан ютуқлари асосида жорий этилмаяпти. Андижон, Жалолқудуқ, Ленин районларида алмашлаб экиш майдонлари қамайиб кетди. Область бўйича 111 минг гектар ернинг 80 процентига муттасил пахта экилмоқда. Андижон области умумий майдонга пахта экиш нисбати бўйича республикада юқори ўринда туради.

Областда 11 минг гектардан зиёд ерда 30 йил, 15 минг гектар ерда эса 26 йилдан буён мунтазам пахта етиштириб келинмоқда. Бундай ҳол ернинг кучсизланишига, пахтачилик зараркунандаларининг кўпайишига, ҳосилдорликнинг камайишига олиб келмоқда.

Ерга бўлган муносабатни ўзгартирмай туриб, унинг ҳосилдорлигини ошириб бўлмайди. Шундай экан, ерни эъзозлашимиз, уни парвариш қилишимиз, соғломлаштиришимиз керак.

Минерал ўғитлардан фойдаланишда камчиликлар мавжуд. Агрохимик кузатишлар натижаси шуни кўрсатмоқдаки, 62 процент ерда фосфор миқдори жуда кам, айниқса, Комсомолобод, Андижон, Бўз ва Хўжаобод районлари ерларининг фосфор ўғитларга талаби катта. Шунга қарамасдан, олинган фосфордан кўп ҳолларда тўғри фойдаланилмаяпти, натижада ўғитлар самараси камаймоқда. Ерлардаги фосфор балансини тўғрилашда Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги областимизга яқиндан ёрдам бериши керак.

Район агросаноат бирлашмалари мутахассислари, хўжалик раҳбарлари минерал ўғитлардан фойдаланишда агрохимия қоидаларига қатъий амал қилишлари керак.

Мавжуд ирригация-мелиорация шохобчаларини комплекс равишда қайта қуриш ва мелиорация тадбирларини амалга ошириш Андижон области шароитида деҳқончилик самарадорлигини ошириш гаровидир. Бунинг учун йирик магистрал каналларни реконструкция қилиш, бутун ирригация-мелиорация системаси комплексининг технологик аҳволини такомиллаштириш лозим.

Областда янги ерларни ўзлаштириш ва экин майдонлари мелиоратив ҳолатини яхшилашга ажратилган маблағларни бошқа мақсадларга сарфлаб юбориш ҳоллари ҳали ҳам учраб туради. Бунга чек қўядиган вақт келди.

КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленуми янги ерлардан фойдаланишда колхоз ва совхозлар, сув хўжалиги ташкилотлари, эксплуатация хизмати ва район агросаноат бирлашмаларининг шартнома мажбуриятларини аниқ белгилаш зарурлигини таъкидлади. 1986 йилдан бошлаб колхоз ва совхозлар балансидаги хўжаликлараро суғориш шохобчалари, коллектор-дренаж тармоқлари сув хўжалиги ташкилотлари балансига ўтказилади. Суғориш тармоқларидан фойдаланиш ва ремонт қилишта сарфланадиган маблағнинг 70 процентини хўжаликлар, 30 процентини эса давлат тўлайди. Бу тадбирларнинг амалга оширилиши колхоз ва совхозлар экономикасини анча кўтариш ва мустаҳкамлашга, шунингдек, мелиорация ишларига ажратилган маблағлардан фойдаланиш самарадорлигини оширишга катта йўл очиб беради.

Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш мелиорация самарадорлигини ошириш, меҳнат унумдорлигини ўстириш, ер-сув ресурсларидан унумли фойдаланишнинг муҳим омилидир. Областда гидромелиорация системасини бошқаришда автоматика ва телемеханика воситаларидан фойдаланишга кам эътибор берилмоқда. Магистрал каналлар, гидроузеллар, йирик насос станциялари ва бошқа сув хўжалиги объектларини эксплуатация қилишда фан-техника тараққиёти ютуқларидан дадилроқ фойдаланиш зарур.

Ш. ЙЎЛЧИЕВ,
Андижон область агросаноат бирлашмаси кенгашининг раиси.

Иқтисодий билимлар—оммага

ТАЖРИБА МАҚБУЛ БЎЛМОҚДА

Кеча республика Қишлоқ хўжалик министрлигига қарашли колхоз-совхозлардаги иқтисодий таълим мактабларида ўқув машғулотлари бошланди. Қуйида Тошкент область Орджоникидзе район партия комитети сиёсий маориф кабинетининг консультанти Р. Шералиевнинг район хўжаликларидаги иқтисодий мактабларда бўлиб ўтган дастлабки машғулотлар ҳақидаги мулоҳазалари баён қилинади.

— Бугунги машғулотимизнинг темаси — «Қишлоқ хўжалигини ривожлантириш вазифалари ва КПССнинг ҳозирги даврдаги аграр сиёсати», — деди пропагандист Н. Моисеев машғулотни бошлар экан.

У мавзуни равон, тушунарли баён қилиб, коллектив ўтган йили эришган ютуқлар, бу йилги вазифаларни ҳам темага сингдириб юборарди. Тингловчиларнинг аксарияти механизаторлар, ҳайдовчилар бўлганлиги учун асосан қишлоқ хўжалиги соҳасида техникадан унумли фойдаланиш, уларни кўз қорачиғидек асраш ҳақида кўпроқ сўз юритилди.

«Узсельхозхимия» район ишлаб чиқариш бирлашмаси механизаторлари ҳозирги пайтда далаларга минерал ва маданий ўғитлар чиқариш, ариқ ва зовурларни тозалаш, чорвачиликдаги механизация воситаларининг унумли ишлашини таъминлашда актив иштирок этмоқдалар. Улар ҳозиргача район хўжаликларининг далаларига 5 минг тоннадан кўпроқ органик ўғит чиқардилар. Пропагандист машғулот давомида тингловчиларнинг меҳнат фаолияти натижаларини ҳисоб-китоблар орқали кўрсатиб берди. Жумладан, район бўйича 50 минг тонна маҳаллий ўғит тўпланиши лозим. Буни далаларга сочиш натижасида ҳосилдорлик ўрта ҳисобда 5—7 центнерга кўтарилиши мумкин. Бундай ибратли мисоллар лекция давомида кўп марта такрорланди. Пропагандист ўз сўзини тугатгач, ҳозиргина ўтилган тема юзасидан савол-жавобни бошлаб юборди. Тингловчилар ишлаб чиқаришни ривожлантиришга, техникадан унумли фойдаланишга оид қимматли таклиф ва мулоҳазалар билан ўртоқлашишди.

— Ҳар бир киши ўзи амалга ошираётган ишнинг пировард натижасини кўз олдига келтириб меҳнат қилса яхши бўлади, — дейди Н. Моисеев. — Шу туфайли ҳам машғулотлар пайтида кўпроқ ҳаётий мисоллар келтиришга, тингловчиларнинг ўзини мулоҳаза юритишга ундашга ҳаракат қиламан. Бунинг натижаси ишчиларнинг меҳнат фаолияти активлашаётганлиги, уларнинг ташаббускорлиги ортаётганлигида намоён бўлмоқда.

Район партия комитети, РАПО кенгаши «Социалистик экономика асослари» мактабларида машғулотларни бошлашга ҳар томонлама пухта тайёргарлик кўрди. Қишлоқ хўжалик министрлиги ихтиёридаги колхоз ва совхозларимизда ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда ўтказиладиган бу намунали курсларда машғулотлар олиб бориш хўжалик раҳбарлари ва бош мутахассислари зиммасига юкланди. Курс машғулотлари ўтказиладиган хоналар пухта жиҳозланди. У ерларга экономикага оид плакатлар, кўргазмали қуроллар, республика, область, район ва хўжалик иқтисодий тараққиётига оид диаграммалар қўйилди. Район партия комитети пропагандистлар учун махсус эслатмалар тайёрлади.

«Социалистик экономика асослари» мактабларидаги биринчи машғулотлар муваффақиятли ўтмоқда. Уларда район қишлоқ хўжалик ходимларининг ўтган йилги ютуқ ва камчиликлари, ўн биринчи беш йилликнинг якунловчи йилида амалга оширилиши керак бўлган вазифалар таҳлил қилиниб, янги-янги резерв ва имкониятлар ахтариляпти. «Коммунист» колхози сут соғувчиси М. Солиева, «Қизил Ўзбекистон» колхози сабзавотчилик бригадаси бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Эгамназаров, Ильич номли паррандачилик ишлаб чиқариш бирлашмаси оператори С. Саидалиева каби меҳнат илғорларининг ташаббуслари ўрганилмоқда.

— Иқтисодий таълимнинг янгича формаси, — дейди РАПО кенгаши раисининг ўринбосари, иқтисодий кенгаш раиси И. Алимов, — меҳнаткашларнинг ишчанлик кайфиятини шубҳасиз оширмоқда. Уларнинг давлат, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш учун курашдаги иштирокларини активлаштирмоқда.

— Энг муҳими, — дейди «Маданият» колхози раиси М. Пугачева, — авваллари колхозларда иқтисодий таълим машғулотлари барча жойда бўлгани каби кузда бошланиб ёз ойларигача чўзиларди. Ўзингизга маълумки, бу ойларда қишлоқ хўжалиги ишлари авж олган бўлади. Шу сабабдан иқтисодий таълим мактабларида давомат ва ўзлаштириш кўнгилдагидек бўлмасди. Энди эса мавзу изчил, тўлиқ ўзлаштирилади. Деҳқонлар дала ишлари авж олгунга қадар муайян тажриба ва иқтисодий билимга эга бўладилар ва уларни ишлаб чиқаришга жорий қиладилар.

Район қишлоқ хўжалик ходимлари КПСС XXVII съезди ва Буюк Ғалабанинг шонли 40 йиллигини муносиб кутиб олиш, ўн биринчи беш йилликни юқори меҳнат натижалари билан якунлаш иштиёқида сидқидилдан ишламоқдалар. Уларнинг юксак уюшқоқлик ва интизом намуналарини кўрсатаётганликлари иқтисодий таълим самараси туфайлидир.

БИЗНИНГ СПРАВКА:

Районда 43 та «Социалистик экономика асослари» мактаби ташкил этилган. Уларда район, хўжалик раҳбарлари ва бош мутахассислар пропагандистлик қилмоқда. Мактабларга мингдан зиёд тингловчи жалб қилинган.

Чет элларда

ВОҚЕАЛАР • ХАБАРЛАР • ФАКТЛАР • ШАРҲЛАР

ҲУЖЖАТ ИМЗОЛАНДИ

● СТОКГОЛЬМ. Бу ерда 1985—1986 йилларда маданият, илм-фан ва маориф соҳасида СССР билан Швеция ўртасида ҳамкорлик программаси имзоланди.

Ҳужжатда совет ва швециялик олимлар ўртасидаги алоқаларни ривожлантириш ва чуқурлаштириш, бир-бирларига санъат ва адабиёт арбоблари делегацияларини юбориб туриш, иккала мамлакатда виставкалар ташкил этиш ва фильмлар ҳафталиклари ўтказиш кўзда тутилади. Ҳужжатда маориф соҳасидаги тадбирлар комплекси, шу жумладан Швецияда рус тили ва Совет Иттифоқида швед тилини ўрганишга катта эътибор берилди.

Программада фашизм устидан қозонилган Ғалабанинг яқинлашиб келаётган 40 йиллиги муҳим аҳамиятга эга эканлиги уқтириб ўтилди. Бу байрам бутун дунёда нишонланади.

Мазкур ҳужжат Совет Иттифоқи билан Швеция ўртасида маданий алоқаларни ривожлантиришда янги муҳим босқич бўлади, деди ТАСС мухбири билан суҳбатда Швеция институтининг директори А. Классон. Ҳужжатга иккала қўшни мамлакат халқларининг бир-бирларига қизиқиши ўсиб бораётганлигини тўла даражада акс эттирувчи кенг кўламдаги хилма-хил тадбирлар киритилган. СССР билан Швеция халқлари ўртасида турли соҳаларда, шу жумладан маданият соҳасида қадимий ва анъанавий тарихий алоқалар мавжуд. Имзоланган программа совет ва швед халқлари ўртасида ўзаро ҳамжиҳатликни ривожлантиришга кўмаклашади, деди А. Классон.

Лаос Халқ Демократик Республикаси пойтахти Вьентьянда совет китоблари [illegible] муваффақиятли ўтмоқда. Суратда: [illegible] залларида. В. Хаустов фотоси (ТАСС).

ЖОСУСЛАР ГУРУҲИ ТУГАТИЛДИ

● ДЕҲЛИ. Ҳиндистон хавфсизлик органлари Жамму ва Кашмир штатида Покистон махсус хизмат маҳкамалари билан алоқа боғлаган жосуслар гуруҳини тугатди. «Трибюн» газетасининг хабар беришича, Покистон агентлари бу гуруҳга ҳиндистонлик ҳарбий хизматчилардан бир неча кишини, шу жумладан икки офицерни ёллаганлар. Улар махфий ҳарбий маълумотларни Покистон армиясининг разведка бўлимига юбориб турганлиги аниқланди. Жосуслар Покистон агенти Ҳиндис[illegible] лик руҳидаги ҳужжатлар, отиш қуроли қўлга олинди.

Газета Покистон Жамму ва Кашмир штатида кенг кўламда қўпорувчилик ишларини ҳамон амалга ошираётганлигига эътиборни жалб этади. «Кашмирни озод қилиш фронти» деб аталмиш экстремистлар гуруҳидан уч киши Ҳиндис[illegible] дикладилар. Жосуслар Мирпур шаҳридаги ана шундай марказлардан бирида тайёргарликдан ўтганликларини айтдилар. Уларнинг олдига Кашмир водийсида қўпорувчилик ишларини амалга ошириш вазифаси қўйилган эди.

(ТАСС).

ХАЛҚАРО ОБЗОР

ТАРИХ САБОҚЛАРИНИ УНУТМАСЛИК КЕРАК

Бутун дунё халқлари 1985 йилни [illegible] Ғалабанинг 40 йиллиги байрам қилинадиган йил сифатида нишонламоқдалар. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти барча давлатларни 8 ва 9 май кунларини иккинчи жаҳон урушида нацизм билан фашизм устидан қозонилган Ғалабанинг ва уларга қарши курашнинг ялпи байрами сифатида нишонлашга даъват этди. Жуда қимматга тушган тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлаш учун тарих сабоқларини унутмаслик керак. Уруш 50 миллион кишининг ёстиғини қуритди, дунёдаги кўпгина давлатларга ғоят катта моддий зиён етказди, унинг жароҳатлари шу пайтгача ҳам тузалгани йўқ.

Ғалабанинг 40 йиллиги планетамиздаги кишиларнинг ғоят катта кўпчилигини низоларни ҳал этиш воситаси сифатида урушга барҳам бериш муддаоси билан бирлаштирмоқда. Улар тарих сабоғини, яъни халқларнинг биргаликдаги кураши, бирлашган куч-ғайратлари билангина урушнинг олдини олиш мумкинлиги сабоғини яхши ўзлаштирдилар.

Совет кишилари шуни ҳам унутганлари йўқки, фашистлар Германияси иккинчи жаҳон урушини бошлаб юбориб, СССРга хиёнаткорона ҳужум қилиб, жаҳонга ҳукмрон бўлиб қолиш, бошқа халқларни тиз чўктириш, уларни озодлик ва мустақилликдан маҳрум этиш программасини амалга ошираётган эди. Совет кишилари учун фашист золимларга қарши Улуғ Ватан уруши биринчи кунданоқ мамлакатимиз узра вужудга келган хавф-хатарни тугатиш учун курашдангина иборат бўлиб қолмай, шу билан бирга герман фашизми зулми остида инграётган Европадаги барча халқларга ёрдам ҳам бўлди. Бинобарин, халқлар 1944 — 1945 йилларда Совет Армияси аҳолиси салкам 200 миллион кишига борадиган Европадаги 11 та ва Осиёдаги 2 та мамлакатни фашистлар билан милитаристларнинг қуллигидан озод қилганлигини ёки озод қилишда иштирок этганлигини унутганлари йўқ.

Совет халқининг Улуғ Ватан урушидаги ғалабаси жаҳоншумул-тарихий аҳамиятга эга бўлди. Герман фашизми билан япон милитаризмининг тор-мор этилганлиги жаҳон ривожланишининг бутун боришига жуда чуқур таъсир ўтказди, демократик ва революцион кучларнинг ғалабаси учун қулай шарт-шароитларни вужудга келтирди. Шундай қилиб, иккинчи жаҳон урушининг бош социал-сиёсий якуни, аввало ижтимоий система сифатида социализм урушдан анча бақувват бўлиб чиққанлигида, унинг таъсири ва обрў-эътибори ўсганлигида, у жаҳон ижтимоий ривожланишининг ҳал қилувчи кучи бўлиб қолганлигидадир. Империализм ҳукмронлигининг доираси торайди.

Ғалабанинг бундай якунлари империалистлар лагеридаги авантюрачилар ғашига тегмоқда. Улар тарих сабоғини писанд қилмай, тарихни қайтадан бошлаш ва қуролланиш пойгаси йўлида таркиб топган кучлар нисбатини бузиш тўғрисида орзу қилмоқдалар. Бундан 40 йил муқаддам тарихнинг шитобли боришини орқага буриб юбориш режаси шармандаларча барбод бўлганлигини холис ниятли барча кишилар авантюраларнинг ишқибозларига эслатиб қўйиш учун кўпроқ асосларга эгадирлар. Бундай уринишларнинг такрорланишига йўл қўймаслик мақсадида ҳамма ишларни қилиш учун улар кўпроқ асосларга эгадирлар.

СССРНИНГ СТОКГОЛЬМДАГИ МУҲИМ ТАШАББУСИ

Совет Иттифоқи Стокгольмда янги муҳим ташаббус билан майдонга чиқди. Европада ишонч, хавфсизликни мустаҳкамлаш тадбирлари ва қуролсизланишга бағишланган конференциянинг 29 январь куни у ерда очилган навбатдаги сессиясида совет делегацияси «Ўзаро ҳарбий куч ишлатмаслик ва тинчлик муносабатларини сақлаш тўғрисидаги шартноманинг асосий қоидалари» деган ҳужжатни тақдим этди.

Бу қадам конференция ишининг биринчи кунданоқ уни амалий конструктив мунозара ўзанига солиб юборди. Чунки, бир-бирига қарши ядро қуролини ҳам, оддий қурол-яроғларни ҳам биринчи бўлиб ишлатмаслик, бинобарин эса умуман ҳарбий кучни бир-бирига қарши ишлатмаслик тўғрисидаги мажбурият таклиф этилаётган шартноманинг энг асосий қоидасидир. Конференцияда вакиллари иштирок этаётган Европадаги барча 33 давлат, шунингдек АҚШ ва Канада бу шартноманинг қатнашчилари бўла олур эди.

Ҳозир конференция олдида ҳаммага мақбул бўладиган аҳдномаларга қисқа муддат ичида эришиш мақсадида конкрет музокараларни бошлаш вазифаси турибди. Стокгольм анжумани ишининг ўтган бир йили мобайнида фойдали равишда фикрлашиб олинди. Томонлар позицияларини аниқлаб олдилар. Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар делегацияларининг, бетараф ва қўшилмаган давлатлардан бир группасининг муҳим таклифлари конференциянинг ижодий натижаси бўлиб қолди.

Шу тариқа олға томон муваффақиятли ҳаракат қилиб бориш учун тузуккина асос яратилган. Женевада музокаралар ўтказиш тўғрисида эришилган Совет — Америка аҳдномаси ҳам шунга имконият яратмоқда, бу эса турли анжуманларда қуролсизланиш проблемалари муҳокама этилаётган муҳитни умуман соғломлаштиришга муайян даражада кўмаклашади. Бирмунча қулай муҳит эса ўз навбатида Стокгольм конференциясининг ишига самарали таъсир ўтказиши мумкин ва лозимлигига Совет Иттифоқининг ишончи комил.

Ўзаро ҳарбий куч ишлатмаслик ва тинчлик муносабатларини сақлаш тўғрисидаги шартноманинг Совет Иттифоқи тақдим этган ва пухта ишлаб чиқилган қоидалари Стокгольмдаги мунозараларга конкретлилик ва жўшқинлик бахш этиши, шу мунозараларнинг муваффақиятли тугалланишига кўмаклашиши лозим. Совет Иттифоқи позициясининг моҳияти БМТ Уставида ёки Хельсинки Якунловчи актида ёзиб қўйилганидек куч ишлатмаслик принципини яна бир марта шунчаки таъкидлаб ўтишдан эмас, балки бу принципни ривожлантириш ва конкретлаштиришдан, уни мумкин қадар кўпроқ даражада мажбурият юкловчи принципга айлантиришдан, куч ишлатишдан воз кечишни халқаро турмушнинг қонуни қилиб қўйишдан иборатдир.

Стокгольм конференциясининг бутун аввалги ишлари ва Совет Иттифоқининг янги конструктив таклифи вужудга келтирган қулай имкониятлар амалга оширилиши ёки оширилмаслигини вақт кўрсатади. Бизнинг мамлакатимизга келганда шуни айтиш керакки, у Европада сиёсий иқлимни соғломлаштиришга, бу ерда ҳарбий қарама-қарши туришни камайтиришга, уруш хавфини бартараф этишга кўмаклашадиган ижобий натижаларга эришиш мақсадида бундан буён ҳам актив куч-ғайрат сарфлай бериш ниятидадир.

Г. ШИШКИН. (ТАСС).

Қрим конференциясининг 40 йиллигига

ЯЛТА, 45 ЙИЛНИНГ ФЕВРАЛИ

40 йил муқаддам, 1945 йилнинг 4—15 февраль кунлари Ялтада гитлерчиларга қарши коалициядаги уч иттифоқчи давлат ҳукумат бошлиқларининг Қрим конференцияси бўлди. Конференция ишида И. В. Сталин, Ф. Д. Рузвельт, У. Черчилль, СССР, АҚШ ва Англия Ташқи ишлар министрликларининг, Бош штабларининг вакиллари қатнашдилар. Конференциядаги совет делегациясининг аъзоси, фавқулодда ва мухтор элчи Ф. Т. Гусев конференция қандай ўтганлиги ва Ялта битимларининг аҳамияти ҳақида ТАСС мухбирига қуйидагиларни гапириб берди.

Аввало шуни эслатиб ўтмоқчиманки, Қрим конференцияси Совет Армиясининг муваффақиятли ҳужум операциялари вазиятида ўтди. Бизнинг илғор қўшилмаларимиз Берлинга 60—70 километр яқинлашиб қолган, душманнинг Шарқий Пруссия гуруҳи унинг қолган армиясидан ажратиб ташланган эди. Будапешт яқинида қуршаб олинган душман қўшинларини тугатиш жанглари тамом бўлган эди. Совет қўшинларининг иттифоқчилар илтимосига мувофиқ барвақт бошланган улуғвор Висла — Одер операцияси фашистлар қўмондонлигини Ғарбдан катта кучларни Шарққа келтиришга мажбур қилган эди. Бу эса Англия — Америка экспедициячи кучларига душманнинг Арденнадаги қисувини қайтариб, ҳужумга тайёргарлик кўришига имконият берган эди. Шу пайтда иттифоқчиларнинг армиялари Берлиндан қарийб 500 километр нарида эди. «Учинчи рейх»нинг ҳарбий ва давлат машинаси барбод бўлиши муқаррар яқинлашиб қолган эди.

Мен Ялтага СССРнинг Буюк Британиядаги фавқулодда ва мухтор элчиси сифатида, шунингдек СССРнинг Европа маслаҳат комиссиясидаги вакили сифатида келдим. Меҳмонларимиз конференция ташкилотчиси — Совет ҳукуматининг меҳмондўстлиги ва хайрихоҳлиги вазиятини жуда юқори баҳоладилар. Мажлис ўтказилган Ливадия саройида баланд руҳли, бироқ айни вақтда қизғин амалий муҳит ҳукм сурар эди. Фронт маълумотлари тўппа-тўғри мажлислар залига етиб келар эди, чунки Англия консерваторларининг «Экономист» журнали ўша кунларда ёзганидек, «конференциянинг энг муҳим масалалари элчихоналарда эмас, балки Померания ва Бранденбургдаги жанг майдонларида ҳал этилаётган» эди. Совет Армиясининг муваффақиятлари тўғрисидаги хабарлар Ялтадаги дипломатия музокараларининг боришига бевосита таъсир қилиб турганлиги яхши эсимда.

Қрим конференциясида гитлерчилар фашизмининг куролли кучларини узил-кесил тор-мор қилиш режалари мувофиқлаштириб олинди, узоқ давом этадиган тинчликнинг мустаҳкам асослари, Европанинг урушдан кейинги тузилиши хусусидаги умумий сиёсат принциплари белгиланди. Германия проблемасини муҳокама қилиш конференция ишида катта ўрин олди. Совет Иттифоқи бутун дунё халқларининг туб талаблари ва умидларини ифодаловчи программани таклиф этди. Совет делегациясининг қаттиқ талабига мувофиқ Германияни ҳарбийлаштирмаслик ва демократлаштириш тўғрисидаги асосий қоидалар қабул қилинди.

Озод этилган Европа тўғрисида конференцияда қабул қилинган декларация муҳим аҳамиятга эга бўлди. Унда озод этилган мамлакатларнинг сиёсий ва иқтисодий проблемаларини демократик принципларга мувофиқ равишда ҳал этиш чоғида коалиция мамлакатларининг биргаликда ҳаракат қилишлари кўзда тутилди. Иттифоқчи давлатлар халқларга «нацизм ва фашизмнинг сўнгги қолдиқларини тугатиш ва ўзлари танлаб олган демократик муассасаларни барпо этиш» имконини берадиган тартиб ўрнатишни ўз сиёсатларининг мақсади деб эълон қилдилар.

Тинчликни сақлаб турувчи халқаро ташкилот — Бирлашган Миллатлар Ташкилотини тузиш тўғрисида Ялтада қабул қилинган қарорнинг муҳимлигини ўтган қирқ йиллик тажриба тасдиқлади. Уч давлатнинг бошлиқлари махсус декларацияда бирлашган миллатларнинг ғалабасига имкон берган ҳаракат бирлигини келгуси тинчлик даврида сақлаб қолиш ва кучайтириш тўғрисида тантанали мажбурият олдилар. БМТ ер юзида тинчлик ва хавфсизликни сақлаб туришнинг муҳим қуроли бўлиб қолди.

Қрим конференцияси СССРнинг кучайиб бораётган халқаро обрў-эътиборидан, унинг ташқи сиёсати тантана қилганлигидан яққол далолат берди. Конференция катта тарихий аҳамиятга эга бўлди, у турли социал тузумдаги давлатлар самарали ҳамкорлиги учун жуда катта имкониятлар борлигини равшан намойиш этди. Бу имкониятлардан тўла-тўкис фойдаланилмай қолган экан, бунда изчил тинчликсеварлик сиёсатини ўтказиб келган Совет Иттифоқининг айби йўқ. АҚШ ва Англиядаги кўпгина сергак фикрловчи арбоблар Ғалабанинг 40 йиллиги арафасида кескинликни юмшатиш ва тинч ҳамкорлик муҳитини қайтадан тиклашга даъват этаётганликлари диққатга сазовордир.

Мен совет ва чет эл матбуоти хабарларидан шундай хулосага келяпман: Ғарбдаги муайян кучлар эндиликда иккинчи жаҳон урушининг якунларини, шу жумладан Қрим конференциясининг қарорларини ревизия қилишга урунмоқдалар. Ғарбий Германияда, айниқса таҳликали тенденциялар кузатилмоқда, у ердаги «ўтмиш қолдиқлари бўлган кимсалар»га баъзи расмий доиралар, АҚШнинг НАТОдаги асосий иттифоқчиси бўлмиш ГФРнинг ҳарбийлаштирилаётганлиги Европа чегараларини қайтадан кўриб чиқиш тўғрисидаги реваншчилик шиорлари учун «моддий негиз» яратмоқда. Бироқ тарих ғилдирагини тескари буриб бўлмайди.

Ўтган йиллар мобайнида мен Ливадия саройида бир неча бор бўлдим. Совет ва чет эл саёҳатчилари бу ерга кетма-кет келиб турганликлари Қрим конференциясининг тарихига қизиқиш зўрлигидан далолат беради. Кўп жиҳатдан Ялтада ва уч давлат бошлиқларининг бошқа учрашувларида қабул қилинган битимлар туфайли қитъамиз қирқ йилдан буён уруш нималигини билмай келаётганлигини Европа жамоатчилиги англаб турибди. Бу битимлар урушдан кейинги тинчликка пойдевор қўйган эди.

(ТАСС).

Ўзбекистон ССР Олий Совети ва маҳаллий Советларга сайловлар олдидан

24 ФЕВРАЛЬ — СОВЕТЛАРГА САЙЛОВЛАР КУНИ

▲ ЖОНЛИ СУҲБАТНИНГ ҲАЁТБАХШ ЖОЗИБАСИ
▲ ЭЛ НАЗАРИ ТУШГАН КИШИЛАР ТЎҒРИСИДА ҲИКОЯЛАР
▲ ЮРТ ОБОД, КИШИЛАР МИННАТДОР

ТАЪСИРЧАН СЎЗ СЕҲРИ

Қўшкўпир районидаги Ленин номли колхоз фермасидамиз. Партия ташкилотининг секретари, зоотехник Озод Дўстжонов бугунги суҳбатнинг мавзуини эълон қилди: «Озиқ-овқат программаси — умумхалқ иши». Агитатор озуқа цехи механиги Зарифбой Дўсимбоев суҳбатни ўтказишга пухта тайёрланган, ихчам конспект тузиб олган эди. Аввало, у ўн биринчи беш йилликда чорвачиликни юксалтириш режаларига оид конкрет рақамларни келтирди, мамлакат Озиқ-овқат программасига чорвадорлар қўшадиган ҳисса ҳақида қисқача гапириб берди. Сўнгра колхозда чорвачилик маҳсулотлари етиштириш бўйича беш йиллик план қандай бажарилаётганлигини таҳлил қилди.

Хўжаликда чорвачиликни интенсив ривожлантириш йўлида олға томон дадил қадамлар қўйиляпти. Ўзбекистон ССР Олий Советига ўтган сайловдан кейинги йиллар мобайнида гўшт ва сутни ҳар йили ўрта ҳисобда 20 процент кўпайтириш таъминланди. 1984 йил планида белгиланганидан юз тонна кўп, яъни 670 тонна сут етиштирилди, шунинг 500 тоннаси давлатга сотилди. 72 тонна ўрнига 116 тонна бўрдоқи гўшти тайёрланди. Чорвачиликнинг рентабеллиги ошиб, тармоқдан ўттиз минг сўм соф фойда олинди.

Ирмоқлардан дарё ҳосил бўлганидек, умумий ютуқларда ҳар бир чорвадорнинг конкрет ҳиссаси бор. Социалистик мусобақа авж олдирилиб, ҳар ким ўз зиммасига шахсий мажбурият қабул қилган. Умумий план ва социалистик мажбуриятнинг тақдири коллектив барча аъзоларининг ҳалол меҳнатига, тартиб-интизомига, иш унумдорлигига боғлиқ. Беш йилликнинг тўртинчи йили якунларини мисолга олайлик. Юқорида айтганимиздек, умумий кўрсаткичлар чакки эмас. Қани, ҳар бир кишининг иши, шахсий мажбуриятни қандай бажарганлиги билан қизиқиб боқайлик-чи. Шунда ким қандай ишлаганлиги кўзгудаги каби равшан бўлади.

Агитатор сут соғувчилар йилни қандай якунлаганликлари тўғрисида факт ва рақамлар келтирди. Сўнгра донгдор сут соғувчи, қишлоқ Совети депутати Тўхтогул Қуриёзовага мурожаат қилди:

— Якунлар, режаларингиз ҳақида ўзингиз сўзлаб берсангиз.

Тўхтогул ферма юлдузларидан бири, чорвадор шарафини юксак тутади. Онаси Зиёда Қуриёзова ўттиз йил сут-товар фермасида ишлаган, «Республикада хизмат кўрсатган чорвадор» унвонига, Ленин орденига сазовор бўлган. Ҳозир пенсияда. Шунда ҳам фермага келиб, чорвадорларга кўмаклашади, ёшларга мураббийлик қилади. Тўхтогул онаси изидан бориб, ҳалол меҳнати билан эл назарига тушган. Агитатор сўз берган пайтда у бир лаҳза истиҳола қилди, ҳамкасбларига разм солди ва деди:

— Ўтган йили ўз боқимимдаги ҳар бир бош сигирдан 4500 килограмм сут, бошма-бош бузоқ олишга сўз бергандим. Ваъдага вафо қилдим. Мусобақадошим район Советн депутати Ўринпошша Бобожонова ҳам ҳар бир сигирнинг маҳсулдорлигини 4500 килограммга етказди. Бу йилги марраммиз беш минг килограмм.

Ферма мудири Жонибек Салоев луқма ташлади:

— Колхоз бўйича ўтган йили ҳар бош сигирдан 2700 килограмм сут соғиб олинди. Агар ҳамма соғувчилар Тўхтогул билан Ўринпошшадек ишлаганларида, натижа анча яхшироқ бўларди.

Суҳбат жозибаси ҳаммани ўз оғушига тортди. Соғувчи Роҳатжон Маткаримова қишлов даврида сутни камайтирмаслик учун нималарга эътибор бериш зарурлигига тўхталди, молбоқар Оллоберган Пирматов ўз тажрибаларини ўртоқлашди. Суҳбат чоғида янги ташаббус туғилди: илғор чорвадорлар маҳсулот тайёрлаш биринчи квартал планини Советларга сайловлар куни — 24 февралгача бажаришга аҳд қилишди.

Агитатор Зарифбой Дўсимбоев ўтказаётган мароқли суҳбатлар сайловчилар қалбига илҳом ва ғайрат бағишлаётганлиги сўз билан иш бирлигида, пировард натижаларда ўз ифодасини топмоқда.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

САЙЛОВДАН — САЙЛОВГАЧА

ЯНГИ ЙЎЛЛАР УЧУН

● Андижон область Пахтаобод районида янги асфальт-бетон заводи ишга туширилди. Завод ҳар йили янги йўллар қуриш учун 150 минг тонна асфальт-бетон қоришмаси етказиб беради.

Завод энг бой шағал карьери билан ёнма-ён қурилган бўлиб, бу нарса янги корхонага хом ашёнинг етишмаслигидан бекор туриб қолишларга йўл қўймасликка, шунингдек уни ташиш учун транспортда узилиш бўлмаслигига имкон беради.

Завод Германия Демократик Республикасида тайёрланган энг янги ускуналар билан таъминланган. Технология занжирига кирган кучли тозалаш фильтрлари газ чиқиндилари атмосферани ифлослантиришига деярли барҳам беради.

(ЎзТАГ).

ХАЛҚ НОМЗОДЛАРИ

ЭЛ АРДОҒИДА

Қашқадарё области. Яккабоғ районидаги Ульянов номли колхознинг звено бошлиғи, пиллачи Зумрад Раҳмонова катта меҳнат ғалабасини қўлга киритди. У давлатга пилла топшириш бўйича шахсий тўққиз йиллик топшириғини бажарганлиги тўғрисида рапортга имзо чекди. Моҳир пиллачи беш йиллик планда белгиланган 600 килограмм ўрнига бир тоннадан кўпроқ пилла етиштирди.

Жонажон партия ва ҳукуматимиз Зумрад Раҳмонованинг меҳнатларини муносиб тақдирлаб келмоқда. У Ленин ордени ва Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан тақдирланган. Айни пайтда бу меҳнаткаш аёлнинг кўксида яна бир орден — «Қаҳрамон она» нишони ҳам порлаб турибди. Зумрад Раҳмонова ўн нафар фарзандни туғиб, тарбиялагани учун ана шу юксак мукофотга сазовор бўлган.

Ульянов номидаги колхозда область қишлоқ хўжалик бошқармасининг ходими Муҳаммад ва Зумрад Раҳмоновлар оиласини яхши билишади ва ҳурмат қилишади. Оиланинг катта фарзандлари давримизнинг етук гражданлари бўлиб етишмоқдалар. Баҳриддин милицияда ишламоқда. Маҳбуба — колхозчи. Ҳасан эса студент. Ҳадича техникумда таҳсил кўрмоқда. Аюбхон Совет Армияси сафида йигитлик бурчини ўтамоқда. Баҳром — бинокор. Ғиёс, Музроб, Соҳиб ва Мақсудалар мактабда ўқишади. Оналарига қўлларидан келганча ёрдам бериб, катталар олқишини олишмоқда.

Пиллачи меҳнати ҳеч қачон енгил бўлган эмас. Бунинг устига катта оиланинг ташвишлари ўзига етарли. Аммо Зумрад Раҳмонова ишидан, рўзғор юмушларидан нолиган эмас. Мана шунинг учун ҳам қишлоқ аҳли Зумрад Раҳмоновани ардоқлайди, ҳурмат қилади. Отасига раҳмат, деб олқишлайди. Айни пайтда Зумрад Раҳмоновага хос характер, унинг ҳаётда тутган позицияси жамоат ишларидан четда қолишига йўл бермайди. У колхоз хотин-қизлар советининг раиси. Чунки, бу аёл қишлоқ меҳнаткаш хотин-қизларининг, оналарнинг шодлик ва қувончини, ташвиш-ўйларини, улар олдида кўндаланг бўлиши мумкин бўлган муаммоларни яхши билади, тушунади. Янги, социалистик урф-одатларни ҳаётга кенг татбиқ этишда фаол иштирок этмоқда. Ўтмиш сарқитларига қарши курашяпти. Одамлар маслаҳат сўраб, ёрдам олгани унинг олдига тортинмай келадилар.

Дунёда эл ҳурматидан кўра юксакроқ бахт бўлмаса керак. Ҳамқишлоқлари Зумрад Раҳмоновани 245-Қишлоқ сайлов округидан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатдилар. Янги замон ўзбек хотин-қизларининг етук вакили, иқтисодий ва ижтимоий ҳаётимизнинг фаол иштирокчиси давлат ҳокимиятини бошқаришда қатнашишга тавсия этилди. Бундай воқеа фақат социалистик тузум шароитидагина бўлиши мумкин.

Қаҳрамоним, кўз ўнгимда Барчинойдай турасиз,
Тонгларимиз отмас букун, меҳнатсиз, ғулғуласиз,
Эл мададда, сиз майдонда ғиротларни сурасиз,
Не-не алпомиш ўғилга, барно қизга онасиз,
Сиз ўлканинг шаъни учун ёнасиз, қайғурасиз,
Ёмоқ билмас юракларда олам ғами не қилсин,
Сиздек олов, оташларга бор меҳрим садқа бўлсин.

Суратда: Зумрад Раҳмонова фарзандлари даврасида.
Р. Шамсуддинов фотоси (ЎзТАГ).

ПАХТА УСТАСИ

Жумабойнинг тажрибали деҳқон, донгдор пахтакор бўлиб, на фақат ҳамқишлоқлари, балки бутун бағдодликлар ўртасида катта обрў-эътибор топишида ёшликдан деҳқончилик касбига чин ихлос қўйганлиги, меҳнатсеварлиги, одамлар билан тез тил топа билиши, камтарлик каби хислатлари сабаб бўлди. 1952 йили армия хизматини ўтаб қайтиши биланоқ Жумабой Абдурайимовни бригада бошлиғи қилиб тайинлашди. Дастлабки йили осон бўлмади: бригада майдони тошлоқ-дашт ерлардан иборат. Бундай ерни маҳаллий ўғитга тўйдиришдан ташқари, ернинг намини йўқотмаслик учун ниҳоятда тадбиркорлик билан иш тутиш, ҳар томчи сувни тежаб-тергаб сарфлаш зарур.

Кекса деҳқонларнинг доно маслаҳатларига таяниб, омилкорлик билан бригадага бошчилик қилган Ж. Абдурайимов ҳосилдорликни муттасил ошириб борди. Эришилган ютуқлар бригада аъзолари қатори унинг етакчиси учун ҳам катта обрў-эътибор келтирди.

Унинг бригадирлик фаолиятига 32 йилдан кўпроқ вақт бўлди. Мана шу йиллар давомида бирор марта ҳам план тўлмаган йил бўлмаган, аксинча, йил сайин ҳосилдорлик ўса борди, Ж. Абдурайимов қолоқ бригадаларни илғорлар қаторига кўтариб, ёш пахтакорларнинг мураббийси сифатида танилди, ташаббускор бўлди. У қўшни 21-бригадага ўтиб ишлаш истагини билдирганда «Большевик» колхозининг правлениеси қизғин маъқуллади. Гектаридан аранг 23 центнердан ҳосил олинган мазкур бригадада 1982 йилдаёқ ҳосилдорлик 40 центнерга етказилди, бригада аъзолари 60 процент кўп даромад олдилар, меҳнатга муносабат мутлақо ўзгарди. 1984 йилда 70 гектар ерга пахта экқан бригада гектаридан 51 центнердан ҳосил кўтариб, планни районда биринчилардан бўлиб адо этди.

Якуновчи 1985 йилнинг январидан Ж. Абдурайимовни Қатағон қишлоғи пахтакорларининг талаби билан 18-бригада етакчилигига сайлашди ҳамда қўшимча равишда даштда ўзлаштирилган 30 гектар майдон қўшиб берилди. Бригаданинг умумий пахта майдони 90 гектарга етди.

Бригада азаматлари иши билан сўзи бир бригада етакчисининг тадбиркорлиги, ишчанлигига таяниб, 1985 йилда ҳар гектар ердан 50 центнердан ҳосил етиштиришга азму қарор қилиб, астойдил ишга киришдилар; қисқа вақт ичида 100 тоннадан зиёд маҳаллий ўғит жамғариб қўйдилар. Шу кеча-кундузда 60—65 киши маҳаллий ўғит жамғариш, зовур тозалаш ишларида унумли меҳнат қиляпти; 3 та прицепли трактор билан кунига 15—21 тоннадан ошириб ўғит ташилмоқда.

Уста пахтакор Ж. Абдурайимовнинг кўксини «Ҳурмат Белгиси», Меҳнат Қизил Байроқ орденлари ва медаллар безаб турибди.

Кўп йиллар давомида маҳаллий Советлар депутати сифатида халққа ҳалол хизмат қилиб келаётган тажрибали деҳқон, ишчан коммунист, ёш пахтакорлар мураббийси Ж. Абдурайимовнинг 429-Бағдод сайлов округидан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзоди кўрсатилиши районимиз барча меҳнаткашлари томонидан қизғин маъқулланмоқда.

К. ХОЛБЕКОВ,
М. ШАРИПОВ.

Сизга қандай хизмат кўрсатишяпти?

ЧАРВАДОРЛАР ҒАМИДА

Чорва қишлови ҳал қилувчи даврга кирди. Бу муҳим ишга автоном республика хўжаликларида ҳам яхши тайёргарлик кўрилган эди. Шу сабабли кўп хўжаликларда чорва қишлови кўнгилдагидек ўтмоқда. Қиш қаттиқ келишига қарамай, чорвадорлар қорамолларни, йилқиларни, қўй-қўзиларни қишдан бут олиб чиқиш учун фидойилик билан меҳнат қилмоқдалар.

Шу долзарб дамларда чорвадорларга қандай хизмат кўрсатиляпти, чорвадорларга тиббий, савдо ва маиший хизмат кўрсатиш қандай ташкил этилган! Мухбиримиз Р. Ешимбетов баъзи министрликлар ва идораларнинг раҳбарларига шу савол билан мурожаат қилди.

Усмон МИРАИПОВ — Қорақалпоғистон матлубот кооперацияси раиси:

— Чорвадорларга савдо хизмати кўрсатишни яхшилаш учун ўз вақтида тегишли тадбирлар белгиланди. Олисда жойлашган совхозлар ва яйловлардаги чорвадорларга кундалик зарур озиқ-овқат маҳсулотлари, саноат моллари мунтазам етказиб берилмоқда. Шу кунларда уларга 93 та кўчма дўкон, 46 та автомагазин хизмат қилмоқда. Кўп миқдорда иссиқ кийим, қишбоп пойабзал, термос ва бошқа товарлар етказиб берилди. Лекин шунга қарамасдан биз чорвадорларнинг барча талаб ва эҳтиёжларини қондиролмаяпмиз. Сут учун флягалар, фонуслар, керосин лампалар, лампа шишалар, шунга ўхшаш буюмлар етказиб беришда узилишлар бўляпти. Бу камчиликларни бартараф этиш учун зарур амалий чоралар кўряпмиз.

Аллияр ДЎСНАЗАРОВ — Қорақалпоғистон АССР соғлиқни сақлаш министри:

— Халқимизда саломатлик — туман бойлик, деган мақол бор. Биз чорвадорлар сиҳат-саломатлигини муҳофаза этиш учун уларга медицина хизмати кўрсатишни яхшилашга алоҳида эътибор бермоқдамиз. Шу кунларда уларга 30 дан зиёд врач, 200 ҳамшира хизмат кўрсатмоқда. Чорвачиликка ихтисослаштирилган Бўзатов районида 115 ўринли, «Қорақалпоқ», К. Маркс номли, «Чухуркок» қишлоқ участкаларида ҳар бири 35 ўринли касалхоналар ишлаб турибди. 93 та қишлоқ врачлик амбулаторияси, фельдшерлик-акушерлик пунктлари мавжуд. Бундан ташқари ҳар бир районда тажрибали, малакали терапевт, хирург, акушер-гинеколог, болалар врачлари, стоматологлардан иборат медицина хизмати бригадалари тузилди. Бу бригадаларга район бирлашган касалхоналарининг етакчи врачлари раҳбарлик қилмоқдалар. Айрим касалликларнинг олдини олиш тўғрисида лекция ва суҳбатлар ўтказиляпти.

Кези келганда шуни ҳам айтиш кераккки, медицина хизмати кўрсатишни яхшилашда транспорт воситалари катта аҳамиятга эга. Биз автомашиналарга эҳтиёт қисмлар етказиб беришда қийинчиликларга дуч келмоқдамиз. «Госкомсельхозтехника» раҳбарлари бу соҳада бизга яқиндан ёрдам кўрсатишларини истар эдик.

Наврўзали ҚАБУЛОВ — Қорақалпоғистон АССР аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министри ўринбосари:

— Маиший хизмат ходимларини хуш кайфият ижодкорлари дейишади. Шу боисдан ҳам чорвадорларга қишлов мавсумида намунали хизмат кўрсатиш учун тегишли тадбирлар белгилаган эдик. Ана шу тадбирлар асосида чорвачилик совхозларида, яйловларда, фермаларда чорвадорларга маиший хизмат кўрсатилмоқда. Шуманай районидаги «Кировобод», Чимбой районидаги «1 Май» совхозлари, «Гигант» чорвачилик комплекси, Беруний районидаги «Қизилқалъа», Бўзатов районидаги «Эркиндарё», «Қозонкетган», Ленинобод районидаги Жуков номли, Қораўзак районидаги «Қорақалпоғистон АССР 40 йиллиги» совхозларида комплекс қабул пунктлари ишлаб турибди. Улар кунига 500—600 сўмлик хизмат кўрсатмоқдалар. Бундан ташқари пойабзалларни ремонт қилувчи мастерлар, тикувчилар, сартарошлардан иборат кўчма хизмат бригадалари чорвадорлар ҳузурига қатнамоқда.

Лекин чорвадорларга маиший хизмат кўрсатиш бугунги кун талаблари даражасида, деб бўлмайди. Кўпгина совхозларда чўпонлар маиший хизматдан баҳраманд бўлаётганлари йўқ. Чунки, автотранспорт етишмайди. «Узбитавтотранс» бирлашмасининг Нукусдаги 9-автобазаси маъмурияти айби билан тегишли автотранспорт ажратилмаяпти. Кўчма ҳаммомлар тўғрисида оғиз очмаса ҳам бўлади.

РЕДАКЦИЯДАН: Чорвадорнинг қиш-қировли кунлардаги меҳнатини жасорат деса бўлади. Улар ҳалол меҳнат қилишяпти. Қаттиқ совуқ ва ёғингарчиликка қарамай, бурчларини бажаришяпти, эл-юртга кўпроқ чорва маҳсулотлари етказиб бериш мақсадида қор бўронларида ҳам, аёзли тунларда ҳам меҳнат вахтасида туришибди.

Лекин аҳолига хизмат кўрсатиш соҳаси ходимлари чорвадорлар эҳтиёжларини тўла қондиришмаяпти. Ишдаги нуқсонларни турли баҳоналар билан оқламоқчи бўлишяпти. Бироқ чорвадор учун айниқса шу кунларда баҳона эмас, чинакам ғамхўрлик керак. Транспорт етишмайди, деган баҳона билан чорвадорларга, уларнинг оилаларига, фарзандларига зарур буюмлар етказиб берилмаса, медицина ва маиший хизмат ўз ҳолига ташлаб қўйилса — бу ғамхўрлик эмас, ўзибўларчиликдир. Бундай фактларга тоқат қилиб бўлмайди.

Тегишли ташкилотлардан кўрилган шошилинч чора-тадбирлар ҳақида конкрет жавоб кутамиз.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

ҲАШАР ЙЎЛИ БИЛАН ҚУРИЛАДИ

«Оқтепа» маҳалласида 1300 дан ортиқ хонадон бор. Бу ерда аҳолига битта озиқ-овқат магазини хизмат кўрсатади, холос. Шуни ҳисобга олиб, Акмал Икромов район Совети ижроия комитети Али Қушчи кўчасида янги озиқ-овқат магазини қуришга ваъда берган эди. Бироқ бу иш охирига етказилмай турибди». (Акмал Икромов районидаги «Оқтепа» маҳалласи аҳолиси хатидан).

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ САВДО БОШҚАРМАСИдан олинган жавобда бундай дейилади:

— Хат маҳалла комитети вакиллари иштирокида кўриб чиқилди ва район архитекторининг Али Қушчи кўчасида магазин қуриш юзасидан таклифи қабул қилинди.

Акмал Икромов район озиқ-овқат савдоси идорасига март ойининг охиригача мазкур қурилишнинг лойиҳа-смета ҳужжатларини тайёрлаш топширилди. Магазин ҳашар йўли билан қуриладиган бўлди.

ҲАР БИР ҚАРИЧ ЕР ҲИСОБДА

«Ленинобод» совхозининг 3-бўлимида давлат ерининг талон-торож қилинишига йўл қўйилмоқда. Бунга бўлим бошқарувчиси А. Мирзакаримов айбдор» —дейилганди Олтиариқ районидан олинган хатда.

ОЛТИАРИҚ РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИ редакциямизга қуйидагиларни маълум қилади:

— Совхоз дирекцияси ва бўлим бошқарувчиси ер бериш тўғрисидаги қонун-қоидани бузганлиги аниқланди.

Давлат ерининг талон-торож қилинишига йўл қўйганлиги учун «Ленинобод» совхозининг 3-бўлим бошқарувчиси А. Мирзакаримов вазифасидан бўшатилди.

ТАДБИРЛАР БЕЛГИЛАНДИ

«Шаҳримиздаги маданият ва истироҳат боғларига, Коммунизм ва Гагарин кўчаларига эътибор кучайтирилишини истардик»,—деб ёзганди қамашилик Ф. Мирзаев.

ҚАМАШИ РАЙОН СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ бундай мазмунда жавоб йўллаган:

— Хат юзасидан текшириш ўтказилганида, унда келтирилган фактлар тасдиқланди. «Ғалаба» истироҳат боғига 17.600 сўмлик ўйинчоқ-автоматлар келтирилди. Болалар майдончасини жиҳозлаш учун 16 минг сўмлик болалар каруселн сотиб олинди.

Шаҳар марказидаги Коммунизм ва Гагарин кўчаларини 1985 йилда асфальтлаш мўлжалланмоқда.

ТАРАҚҚИЁТ ВА ИЛМИЙ ПРОБЛЕМА

ТИЛЛАШАДИ МАШИНАЛАР

Бизнинг асримиз космонавтика, кибернетика, электрон-ҳисоблаш машиналари (ЭҲМ) асридир. Совет Иттифоқида 1950 йилда академик С. А. Лебедев раҳбарлигида яратилган биринчи ЭҲМ бир секундда 50 та қўшиш амалини бажарган бўлса, чорак асрдан сўнг чиқарилаётган «ЕС-1060» машиналари секундига 1,5 миллион операцияни уддаламоқда. Ишлаб чиқариш, фан, маданият ҳозирги кунда ЭҲМга мурожаат этмай иложи йўқ.

Бугунги тараққиёт бир-биридан бирмунча узоқ бўлган фан соҳаларининг ўзаро алоқа-аралашуви натижасида янги тажриба, хулоса ва проблемаларни келтириб чиқармоқда. Жумладан, тилшунослик фани олдидаги янги илмий-амалий проблемаларни оқилона ҳал этиш, хусусан лингвистик ҳодисаларни аниқ, объектив, қатъий тасвирлаш учун математика, кибернетика ва унинг техник базаси ҳисобланган электрон-ҳисоблаш машиналари билан боғланиш, алоқани йўлга қўйиш ҳамда мустаҳкамлаш лозим бўлди.

Тилшуносликнинг математика, кибернетика ва бошқа фанлар билан алоқаси, «қўшилиши» натижасида бутунлай янги соҳа — математик лингвистика, ҳисоблаш лингвистикаси, кибернетик лингвистика, инженерлик лингвистикаси вужудга келди. Буларнинг бари ЭҲМлар татбиқ қилинишини талаб этади. Шу зайл «ақлли машиналар»нинг иш кўлами йилдан-йилга кенгайиб бормоқда. Бинобарин, эндиликда ЭҲМга етмиш ҳунар оз бўлиб қолди. Улар, масалан, метро поездларини бошқармоқда, мураккаб ишлаб чиқариш комплексларини назорат қилмоқда, бино қурилишини лойиҳаламоқда, мультипликацион фильмлар яратмоқда. Бугунги ЭҲМ «ҳисоб-китоб» қилади, мураккаб техникани бошқаради, шахмат ўйнайди, «фикрлайди», «эшитади», «ўйлайди», қадимги замон халқларининг сирли хатларини «ўқиб» маъносини чақиб беради; медицинада диагноз қўяди, даволаш йўлларини кўрсатади. Ҳатто ЭҲМ «ижод қилган» шеър ва куйлар ҳам бор.

Тилшуносликка ЭҲМ жорий этилиши туфайли бир тилдан иккинчи тилга автомат йўсинда таржима қилиш, турли ҳужжатларнинг автоматик реферати ҳамда частотали луғатлар тузиш соҳаларида жуда катта ютуқлар қўлга киритилмоқда. Биринчи марта саноатлашган машина таржимаси СССРда амалга оширилди. Полимерлар химиясига доир патентлар ва илмий мақолалар «Минск-32» машинаси ёрдамида инглиз тилидан рус тилига таржима этилди. Чимкентдаги программаловчи математиклар инженер ва тилшунослар билан ҳамкорликда ЭҲМ учун махсус луғат тузиб чиқдилар. Унга умумий қўлланадиган ва соҳа лексикасига доир бир юз ўттиз мингга яқин сўз киритилган.

Минск чет тиллар педагогика институтининг олимлари чўнтак компьютери учун ишлаб чиққан программа бир йўла таржимон ва педагог вазифаларини бажаради. У суҳбатдошларга истаган мавзуда гаплашиш имконини берибгина қолмай, шу билан бирга она тилида йўл қўйган хатоларни ҳам тўғрилаб юборади. Кишинёв политехника институтининг тилшунослари ишлаб чиққан программага мувофиқ ЭҲМ бутун текстни таржима қилмай (бу кўп вақтни олган бўлур эди), уни идрок этади ва асосий фикрларнинг қисқача мазмунини беради. 1983 йилда нашр этилган «Рус семантик луғати» сўзлар орасида боғланишни жорий қилишни автоматлаштириш бўйича ЭҲМ ёрдамида яратилган энг мукаммал тадқиқотлардан биридир.

Белоруссия олимлари чет тили дарсликлари самарадорлигини қиёслаш ва анализ қилишда ЭҲМни татбиқ этмоқдалар. «Мақсадимиз, — дейди академик В. Глушков, — 2000 йилгача «фикрлай оладиган» робот яратишдан иборатдир».

Кейинги пайтда Совет Иттифоқида ва чет элларда тил ва машина проблемаларига доир кўплаб асарлар нашр этилмоқда. Лекин афсуски, ўзбек тилшунослигида бундай проблемаларга жуда кам эътибор берилмоқда. Сўнгги ўн беш йил давомида ўзбек тилшунослигида ЭҲМнинг татбиқ этилишига доир учтагина кандидатлик диссертацияси ҳимоя қилинди, холос.

В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университетининг ректори, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги С. Ҳ. Сирожиддинов раҳбарлигида «Университетни ЭҲМлаштириш» шиори остида олиб борилаётган ишлар таҳсинга сазовор. Бу ерда табиий фанлар ўқитувчилари малакасини ошириш факультети тингловчилари учун шу ўқув йилидан бошлаб махсус ҳисоблаш техникаси ва программалаштириш курси киритилди. Лекция ва амалий машғулотлар умумий характерда бўлса ҳамки, тингловчиларда жуда катта таассурот қолдирмоқда.

Ўрни келганда шуни ҳам таъкидлаш керакки, туркий тиллар ичида қозоқ тилшунослигида инженерлик лингвистикаси соҳаси бўйича олиб борилаётган тадқиқотлар диққатга сазовор. Айниқса, ЭҲМда тузилган «Мухтор Авезовнинг «Абай йўли» (4 томлик) романи тилининг частотали луғати» (Олмаота, 1979 йил) характерлидир. Луғатда 16983 лексема 61424 сўз формада 465691 марта қўлланганлиги қайд этилади. Ушбу луғат асосида бешта кандидатлик диссертацияси ҳимоя этилганлигининг ўзи ишнинг қанчалик муҳим эканлигидан далолат беради.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг «Кибернетика» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси республикамизда бошқаришнинг автоматлаштирилган системаларини яратиш ва халқ хўжалигида иқтисодий-математик методларни қўллаш бўйича бош илмий марказ ҳисобланади. Бироқ ушбу марказ республика Фанлар академияси А. С. Пушкин номидаги Тил ва адабиёт институти олимлари билан ҳамкорликда тил ва нутқ ҳодисаларини лингвистик анализ қилишда ЭҲМни қўлланишга доир бирор йирикроқ тадқиқот ишларини олиб бораётганича йўқ. Ваҳолонки, ҳозир Ҳамза, Ойбек, Ғафур Ғулом, Абдулла Қаҳҳор, Ҳамид Олимжон, Мақсуд Шайхзода каби қатор ёзувчи ва шоирларимизнинг асарлари тили частотали луғатларини ЭҲМ ёрдамида яратиш фурсати келди. Бу типдаги луғатлар ёзувчи ва шоирларимизнинг сўз бойликларини — адабий-маданий бойликларини чуқурроқ ўрганишда, ҳозирги ўзбек тилида сўзларнинг семантик, фонетик ва грамматик структурасини тадқиқ этишда назарий ва амалий жиҳатдан қимматли манба бўлиб хизмат қилиши табиий.

С. РИЗАЕВ,
Ф. Энгельс номидаги Тошкент давлат чет тиллар педагогика институтининг доценти.

БУЮК ҒАЛАБАНИНГ 40 ЙИЛЛИГИГА

«Совет Ўзбекистони» конкурсига

ШУҲРАТ

ЮЛДУЗ

Мен уни ардоқлаб уруш йиллари
Бошимга кўтардим шапкамга қадаб.
У билан ёришди сафар йўлларим,
Қўшиқлар айтдик биз шаънига атаб.
Мен ўша юдузни урушдан сўнгра
Шапкамдан шеъримга кўчириб олдим.
Мен уни энг азиз туйғумга ўраб
Юлдуз нурларини оҳангга солдим.

СОЛДАТ ЮРАГИ

Солдатнинг юраги совимайди ҳеч,
Солдатнинг юраги ҳамиша қайноқ.
Жанг қилган майдони каби эрта-кеч
Истиқбол уфқига боқади порлоқ.
Ҳар гиёҳ қалбининг тафтидан унган,
Ҳар чечак истагин ёниқ баёни.
У босган йўлларга мангулик инган,
Орзулар тонгига туташдир жони!
Сочига ҳеч маҳал оралмас оқ,
Йигитлик ёшини тарк этмайди ҳеч.
Сен унинг кўзига, юзларига боқ,
Доим лабларида порлайди севинч.
Сену мен дунёдан ўтиб кетармиз,
Қабримиз устини босар-ку гиёҳ.
У жангда тиклаган алвонлар қирмиз,
Мунаввар тонгларга қадайди нигоҳ.
У мангу олгандир ёшлик мандатин,
У мангу қолади шу турганича!

ЮРТИМ—ОРЗУ-УМИДИМ

Мен сенга топширдим бутун борлиғим:
Ўзимни, сўзимни, орзу-умидим.
Сен ахир дунёда бор билан йўғим,
Сенингсиз дунёда ахир ким бўлдим!
Сендаги сувларнинг таъми ўзгача,
Сендаги қирларнинг кўрки бекиёс.
Гул эмас, ҳаттоки, совуқ музгача,
Бағримга бахш этар завқу эҳтирос!
Мен сенга ишондим, сен эса менга,
Иккимиз қоришиб бўлдик бир бутун.
Шу бирлик оламда ёруғ аланга,
Ёритгай эртанинг бир ҳақиқатин!
Мен сени ардоқлаб жангга кирганда,
Сен ўзинг омадим тилаб тургансан.
Мен ёвни Берлинга қадар қувганда,
Меҳрингни бир лаҳза қилмадинг канда!

УЛАР ЎТГАН ЙЎЛЛАРДА

Солдат ўтган йўллар ибратим менинг,
Уларга суянган қудратим менинг.
Уларнинг йўлига тушганда йўлим,
Ҳамиша равшандир бу ўтли дилим.
Бардошим улардан,
Йўлдошим улардан,
Қадамим улардан,
Улардан ишимда масъул, ҳалоллик,
Улардан ўргандим жон фидоликни,
Улардан бу фикр, тасаввур, сабот,
Уларнинг изидан бу олам обод.
Кифтига олдилар оғир юкларни,
Улар менинг учун фозил, буюклар.

ЙЎЛОВЧИЛАР

Мўйсафид келяпти, йўл бўшат, дўстим,
Қоқилиб кетмасин йўлда ногаҳон.
У жанггоҳ йўллардан ўтгандир балким.
Кўнглида қолмасин ўкинч ва армон!
Йўл бўшат, дўстим!
Йигитча келяпти, йўл бер, эй ўртоқ,
Тутилиб қолмасин — манзили олис.
Истиқбол кутади, эзгу ва порлоқ,
Сен оқ йўл тила-ю қўлларини қис!
Йўл бер, эй ўртоқ!

ЖОНАЖОН ВАТАН БЎЙЛАБ

МИНСК

Белоруссия автомобиль заводи коллективи ўн биринчи беш йиллик тўртинчи йили план топшириқларини муваффақиятли бажарди. Пландан ташқари беш миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Корхонада ишлаб чиқарилган автомобиллар сифатлилиги билан ажралиб туради. Бу машиналар капитал ремонтсиз 150 минг километр йўл боса олади. Яқинда бу ерда иккинчи конвейер ишга туширилди. 75 ва 110 тонна юк ташийдиган автомобиллар шу ерда тайёрланади.

Суратда: Заводнинг бош конвейерида.

ТБИЛИСИ

«Грузгидроэнергос т р о й» трестининг Тбилисидаги металл конструкциялари заводида янги йиғма стол тайёрлаш ўзлаштирилди. Бу маҳсулот харидорлар талабини ўрганиш ва ҳисобга олиш марказининг тавсияси билан ишлаб чиқариляпти. Бу стол тбилисилик ўқувчи Нана Шангулидзега ҳам ёқиб қолди. Суратда: Н. Шангулидзе.

ТАСС фотохроникаси.

РЕКЛАМА ✿ ЭЪЛОНЛАР

ТРАНСПОРТ-ЭКСПЕДИЦИЯ ХИЗМАТИДАН ФОЙДАЛАНИНГ!

Республикамиз шаҳарлари ва энг чекка районларида ўнлаб транспорт — экспедиция агентликлари ва «Узтрансэкспедиция» бошқармасининг қабул пунктлари ишлаб турибди. Аҳолига транспорт — экспедиция хизмати кўрсатишнинг интенсив ривожланиши кишиларни кўплаб юмушлардан озод қилади, вақтни тежаш имконини беради, яхши кайфият бағишлайди. Транспорт агентликлари Ўзбекистон аҳолиси ва меҳмонлари учун ҳар куни 7 миллиондан ортиқ хизмат кўрсатади.

Бизнинг кундалик ҳаётимизда кўплаб воқеалар рўй беради. Улардан энг катта ва қувончлиси — янги уйга кўчишдир. Янги уйга кўчиш билан боғлиқ барча муаммоларни ҳал этишда транспорт — экспедиция агентликлари ёрдам беради. Ихтисослаштирилган машиналар ва юк ортувчилар уй анжомларини янги уйга элтиб берадилар, кўчувчилар истаган тақдирда, мебелларни жойлаштириб беришлари мумкин. Транспорт агентликлари бошқа шаҳарларга кўчувчиларга ҳам ёрдам беради: юк ортувчилар юкларни контейнерларга жойлаб, янги адрес бўйича элтиб қўйишади.

Айтайлик, Сиз магазиндан катта буюм сотиб олганингизда нима қилиш керак? Ихтисослаштирилган машина телевизор, холодильник, пианино, мебелни кўрсатилган адресга етказади. Бунинг учун транспорт агентлигининг магазинда жойлашган қабул пунктига мурожаат қилиш лозим. Транспорт агентлиги ёқилғи ва қурилиш материалларини ташиб беришда ҳам кўмаклашади.

Агентликнинг вазифаси фақат аҳоли буюртмаларини ўз вақтида бажаришдан иборат бўлмай, хизмат кўрсатишнинг кишилар учун қулай усулларидан ҳам фойдаланишдир. Бунга отпускаларга чиқиш қизғин мавсумларида ишонч ҳосил қилиш мумкин. Пойтахтимизнинг «Сервис» агентлиги ва унинг область бирлашмаларидаги филиаллари авиабилетлар ва автобус билетларини сотиш билан бирга уларни кўрсатилган адрес бўйича элтиб бериши, мамлакатимиз кўплаб шаҳарларининг меҳмонхоналарида жойларни бронлаштириб қўйишч, куннинг исталган вақтида енгил такси билан таъминлаши, жонажон мамлакатимиз бўйлаб саёҳат учун туристик путевкалар етказиб бериши мумкин.

Тўй ва оилавий тантаналарга хизмат кўрсатиш транспорт агентлиги ходимларининг энг мақбул ишларидан ҳисобланади. Байрамона безатилган «Чайка» ва «Волга» машиналари келин-куёвлар хизматига мунтазир. Меҳмонларни тантаналарга қулай жиҳозланган автобуслар элтиб қўяди.

«Узбектрансэкспедиция» автомобиль эгалари тўғрисида ҳам ғамхўрлик қилади. Улар машиналарини театрлар, меҳмонхоналар, бозорлар, савдо корхоналари олдидаги махсус тўхташ жойларида қолдиришлари мумкин. Агар автомобиль шиналари едирилган бўлса, уларни қайта тиклашда транспорт агентликларининг қабул пунктлари ходимлари ёрдам берадилар.

Ўзбекистон заминн саҳийлиги билан машҳур. Томорқа участкаларида республикамизнинг минглаб деҳқонлари мева, сабзавот, полиз маҳсулотларини етиштирадилар. Транспорт — экспедиция агентликлари ушбу маҳсулотларнинг эҳтиёждан ортиқчасини бозорга ёки матлубот кооперациясининг қабул пунктларига етказиб беришга даъват этилган. Қишлоқ аҳолисига қулай бўлиши учун транспорт агентликлари автомашиналар қатновчи махсус маршрутлар ташкил этишаётир. Улар ёрдамида озуқа, ўғитлар, уруғлик, уй ҳайвонлари, паррандаларни ташиш, асалариларни бир ердан иккинчи ерга кўчириб келтириш мумкин. Фақат транспорт агентлигида ёки унинг қабул пунктида буюртмани расмийлаштирсангиз бас. Транспорт агентлиги қишлоқ хўжалик маҳсулотларини бозорлардан шаҳарликларнинг уйларига элтиб беришни ҳам уюштирмоқда. Буюртмани бозорнинг ўзидаёқ расмийлаштириш мумкин.

Сўнгги беш йил ичида «Узтрансэкспедиция» бошқармаси кўрсатаётган хизмат ҳажми 1.6 марта ошди. Ун биринчи беш йилликда бу борада янги қадам қўйилади. Айниқса, қишлоқ жойларда яшовчи аҳолига кўрсатиладиган хизмат ҳажми ўсмоқда.

«УЗТРАНСЭКСПЕДИЦИЯ» БОШҚАРМАСИ БИРЛАШМАЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:

«КАРАКАЛПАКРЕСТРАНСЭКСПЕДИЦИЯ» — 4-24-44.
«АНДИЖАНОБЛТРАНСЭКСПЕДИЦИЯ» — 4-22-32, 4-32-34.
«БУХАРАОБЛТРАНСЭКСПЕДИЦИЯ» — 4-12-30, 4-34-82, 3-15-16.
«ДЖИЗАКОБЛТРАНСЭКСПЕДИЦИЯ» — 3-15-63, 3-29-24, 2-30-46.
«КАШКАДАРЬЯОБЛТРАНСЭКСПЕДИЦИЯ» — 2-25-05, 2-61-62, 2-26-25.
«НАМАНГАНОБЛТРАНСЭКСПЕДИЦИЯ» — 6-88-45.
«САМАРКАНДОБЛТРАНСЭКСПЕДИЦИЯ» — 2-92-64, 5-62-64.
«СУРХАНДАРЬЯОБЛТРАНСЭКСПЕДИЦИЯ» — 2-90-90, 2-35-04.
«СИРДАРЬЯОБЛТРАНСЭКСПЕДИЦИЯ» — 2-30-55, 2-08-88, 2-46-70.
«ТАШОБЛТРАНСЭКСПЕДИЦИЯ» — 46-89-87, 46-78-07.
«ФЕРГАНАОБЛТРАНСЭКСПЕДИЦИЯ» — 4-18-33, 4-19-35, 4-44-77.
«ХОРЕЗМОБЛТРАНСЭКСПЕДИЦИЯ» — 6-24-93, 6-01-15.
«ТАШКЕНТГОРТРАНСЭКСПЕДИЦИЯ» — 96-19-32, 96-18-20, 96-19-72.

ПАССАЖИРЛАРГА ХИЗМАТ КЎРСАТУВЧИ «СЕРВИС» АГЕНТЛИГИ — 41-80-29.

РЕКЛАМА ВА АХБОРОТ АГЕНТЛИГИ — 33-20-10.

«УЗТРАНСЭКСПЕДИЦИЯ» БОШҚАРМАСИ ТРАНСПОРТ АГЕНТЛИКЛАРИ ХИЗМАТИДАН ФОЙДАЛАНИНГ!

ЯНГИЛИКЛАР

ҚАРДОШ МАМЛАКАТ УЧУН ЭНЕРГИЯ

«Средазэлектросетьс т р о й» тресги қураётган янги электр линияси Афғонистон Демократик Республикасининг энг йирик саноат марказларидан бирини электр энергия билан таъминлаш имконини беради. Аму-Занг-2 подстанциясидан Амударёгача юқори вольтли симлар тортиш ишлари тугади, энди эса чегара дарёси орқали электр линияси ўтказиш ишлари кенг қулоч ёзди. Қурувчилар энергия-кўприкни биринчи квартал охиридаёқ ишга туширишни кўзламоқдалар.

Бу— Совет Иттифоқи ва Афғонистон ўртасидаги электр узатишларнинг иккинчи линиясидир. Бир йил муқаддам фойдаланишга топширилган биринчи линиядан Афғонистоннинг Хайратон шаҳрига Ўрта Осиё энергосистемасидан ишлаб чиқариш ва маиший хизматлар учун қарийб беш миллион киловатт-соат электр энергия етказиб берилди.

Термиз.

ДАШТ ЙЎЛЛАРИДА

Шу кунларда Қизилқумдаги қорли ва муз қоплаган йўллардан Бухоро, Когон, Газли шаҳарларининг белгилари бўлган кўн юк ортиладиган машиналар колоннаси ўта бошлади. Бу машиналар олисдаги қоракўлчилик фермаларига чўпонлар буюртма берган озиқ-овқат ва саноат моллари, қўйлар учун омихта ем, қурилиш материалларини етказиб беради.

— «Шаҳарликларнинг ёрдамисиз биз қийналиб қолардик, — дейди «Жангелди» давлат наслчилик заводининг катта чўпони Қўйноқбой Корабоев, — бизга ҳар томонлама мадад бераётган газлиликлардан айниқса миннатдормиз. Ўзбекистонлик газчилар шаҳри меҳнаткашлари Қизилқум чорвадорлари билан илгаридан мустаҳкам дўстлик алоқалари боғлаганлар. Газлиликлар марказий қўрғонларга ўнлаб километр узунликдаги магистрал газ қувурларининг қурувчилари ва фойдаланувчилари, ер ости бойликларининг разведкачилари янги яйловлар барпо этишда, суғориладиган экинзорларни кенгайтиришда, қишлоқ хўжалик техникасини ремонт қилишда иштирок этмоқдалар.

Шу кунларда газлиликлар Ромитан районида ҳар бири 300 бош қўй боқишга мўлжалланган янги қўралар қурмоқдалар, Қоракўл районидаги «Қоракўл» совхози учун электр линияси ўтказмоқдалар.

Бухоро.

(ЎзТАГ мухбири).

БЕНЗИН ЎРНИГА ГАЗ

ДАСТЛАБКИ СТАНЦИЯ

Биз сахийлик билан фойдаланиб келаётган табиий бойликлар ҳам чегарасиз эмаслиги равшан сезилмоқда. Йигирма-ўттиз йил илгари ўзимиз одатланиб қолган транспорт воситаларининг ёнилғиси қандай бўлади, деган савол бизни ўйлантирмасди.

Ёнилғи ресурсларининг тақчиллиги юзага келган ҳозирги вақтда инженерлик ва конструкторлик ишлари двигателлар ҳамда улар учун зарур ёнилғининг янги турларини, шунингдек, техникадан фойдаланишда ёнилғи сарфини сезиларли камайтириш имконини берувчи усул ва воситаларни излаб топишга қаратилаётир. Қолаверса, шу муносабат билан атроф-муҳитни муҳофаза қилиш проблемаси ҳам долзарб бўлиб қолди.

Биз Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти министрлиги ишлаб чиқариш-техника бошқармаси бошлиғи ўртоқ М. А. Жданов билан учрашиб, ундан автотранспортчиларнинг амалий ишларидаги янгиликлар, келгуси режалар ва вазифалар хусусида сўзлаб беришни илтимос қилдик.

— Сўнгги вақтларда, — деди ўртоқ Жданов, — бензинни суюқлаштирилган нефть гази (СНГ) ва сиқилган табиий газ (СПГ) билан алмаштириш борасидаги ишлар даражаси кескин ўсганлигини алоҳида таъкидлашни истардим. Мамлакатимиздаги бир қанча автокорхоналар 40-йиллардаёқ ёнилғининг ана шу турлари воситасида ишлаганлар ва газ тўлдирувчи компрессор станцияларини ҳозиргача сақлаб қолишган. Афсуски, урушдан кейинги йилларда бу иш натижалари ва тажрибасига бўлган қизиқиш деярли йўқолиб кетди. Бензин анча «бисёр» эди.

Тахминан 60-йилларнинг ўрталарида олимлар ва техникадан фойдаланувчилар яна суюқлаштирилган ва сиқилган газни жорий этиш муаммосига қайтишди. Бугунги кунда бу ёнилғи бутун мамлакатимиз бўйлаб, жумладан Ўзбекистонда ҳам кенг қўлланилмоқда. Икки ярим ойча илгари Тошкентда автомобилга газ тўлдирувчи дастлабки компрессор станцияси (АГНКС) ишга тушди. Унинг лойиҳа қуввати бир кеча-кундузда 500 автомобилга хизмат кўрсатишга мўлжалланган. Тез кунларда собиқ Тузель посёлкаси яқинида шундай типдаги яна бир станция фойдаланишга топширилади. Бу икки станция қуввати газ баллонларига эга автомобиллар паркининг эҳтиёжини тўла-тўкис таъминлайди.

Ўтказилган тажрибанинг кўрсатишича, сиқилган табиий газдан фойдаланувчи автомобиллар иши бензиндан фойдаланганига нисбатан анча арзонга тушади. Бундан ташқари ушбу автомобиллар зарур ҳолларда бензинда ҳам ишлаши мумкин.

Ҳозирги кунда пойтахтимиз автокорхоналарининг, жумладан 2512, 2502, 2521-автокорхоналар, Тошкент шаҳар марказлаштирилган юк ташиш автомобиль трестининг 3-автокомбинати ҳаракатдаги составидан бир қисми сиқилган табиий газда ишлашга мослаштирилган. Яқин келажакда Қарши, Бухоро, Урганч шаҳарларида ҳам автомобилга газ тўлдирувчи компрессор станциялари ишлай бошлайди. Умуман, республикамизда уларнинг сони 40 тага етказилади.

Айни вақтда ишлатилган газнинг ҳавога ёйилувчи зарарли чиқиндилари кескин камайганини ҳам алоҳида таъкидлаш лозим. Бензинда ишловчи двигателларга нисбатан газ баллонли автомобилларнинг чиқиндилари уч карра хавфсизроқдир, машина двигателлари ҳам анча узоқ хизмат қилади.

Бироқ янгилик ҳали жуда тез қарор топаётгани йўқ. Аввало, машиналарнинг бўш қатнаши салбий таъсир кўрсатаётир. Чунки юқорида номлари келтирилган автокомбинат ва автоколонналар газ тўлдириш компрессор станцияларидан анча олисда жойлашган. Станцияларнинг ўзида ҳам айрим камчиликлар мавжуд. Хусусан, у ерда газ хом ашёсини қуритиш блокига ўткир зарурат сезилади. Асосийси эса — бошқа министрлик ва идораларга қарашли баъзи корхоналарнинг айрим ҳайдовчилари, ҳатто раҳбарлари онгидаги психологик тўсиқни бартараф этиш лозим. Улар «ортиқча» оворагарчиликлардан халос бўлишга, анъанавий ёнилғи турларидангина фойдаланишга уринишмоқда. Бир сўз билан айтганда, жорий этилаётган янгиликнинг афзалликларига етарли баҳо берилмаяпти.

Шунга қарамай, ўткир зарурат ва бугунги кун эҳтиёжлари тақозо этаётган ёнилғи турларининг истиқболи порлоқ. Истаймизми, йўқми, сиқилган табиий газ ва ёнилғининг бошқа айрим турлари яқин келажакда автомобилларни ёнилғи билан таъминлашнинг афзал манбалари бўлиб қолади. Юк, пассажирлар ташиш транспортида уларнинг роли ортади. Уларнинг халқ хўжалигидаги аҳамияти эса бекиёс.

В. ПОПЛАВСКИЙ,
«Узавтотранстехника» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси ходими.

Петр Васильевич ПРОТАСОВ

Ўзбекистон қишлоқ хўжалик фани оғир жудоликка учради. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби, Халқлар дўстлиги орденли Тошкент қишлоқ хўжалик институти агрохимия кафедрасининг мудири, қишлоқ хўжалик фанлари доктори, профессор Петр Васильевич Протасов 1 февралда 83 ёшида вафот этди.

Таниқли агрохимик олим, педагог, 1928 йилдан КПСС аъзоси, Улуғ Ватан уруши ветерани ҳаётдан кўз юмди.

П. В. Протасов 1902 йилнинг 26 октябрида Қозон губерниясининг Тетюши шаҳрида туғилди. Меҳнат фаолиятини 1932 йилда Москва агрохимия ва тупроқшунослик институтини тугатганидан сўнг Отабоев тажриба станциясининг илмий ходимлигидан бошлади. 1941—1948 йилларда Совет Армияси сафларида хизмат қилди. Урушдан кейинги йилларда СоюзНИХИ Бўйноқ тажриба станцияси директорининг ўринбосари, агрохимия лабораториясининг мудири, Тошкент қишлоқ хўжалиги институти агрохимия кафедрасининг профессори бўлиб ишлади, 1972 йилдан то умрининг сўнгги кунигача шу кафедрага мудирлик қилди.

П. В. Протасовнинг бутун ҳаёти қишлоқ хўжалиги фанини ривожлантиришга, Ўрта Осиё ва ривожланаётган мамлакатлар қишлоқ хўжалиги учун илмий кадрлар ва юксак малакали мутахассислар тайёрлашга бағишланди. Партия ва ҳукумат унинг хизматларини юксак баҳолади. П. В. Протасов «Ҳурмат Белгиси», Қизил Юлдуз орденлари ва кўпгина медаллар билан тақдирланган эди. Унга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби» унвони берилди.

Петр Васильевич Протасовнинг порлоқ хотираси олимлар, студентлар ва у билан бирга ишлаган барча кишиларнинг қалбида абадий сақланади.

Бир группа ўртоқлари.

ОБ-ҲАВО

Бугун-эрта республикамизда ҳаво ўзгариб туради. Шимолий районларда ёғингарчилик кутилмайди. Фарғона водийсида кечаси ёғингарчилик бўлмай, кундузи ёмғир ёғади. Бухоро, Навоий областлари ва республикамизнинг жанубида кечаси ёмғир ёғади.

Қолган жойларда ёғингарчилик кутилади. Жануби-ғарбдан секундига 9-14 метр тезликда шамол эсади. Кечаси 0-5, кундузи 6-11 даража иссиқ бўлади. Фарғона водийси ва шимолий районларда кечаси 3 даража совуқ билан 2 даража иссиқ ўртасида, кундузи ҳарорат 1-6 даража атрофида бўлади. Жанубда кечаси 5-10, кундузи 11-16 даражагача исийди.

Тошкентда ҳаво ўзгариб туради, ёмғир ёғади. Жануби-ғарбдан секундига 5-10 метр тезликда шамол эсади. Ҳарорат кечаси 5-7, кундузи 9-11 даражагача кўтарилади.

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

МУЗИКА БАЙРАМИ

1 февраль куни Тошкентда иккита республика конкурси VII пианиночилар ва V скрипкачилар, альтчилар, виолончелчилар конкурслари бошланди.

Конкурсларда махсус музика ўқув юртлари, Тошкент консерваториясининг студент ва аспирантлари, педагог ва артистлардан иборат олтмишдан ортиқ ёш ижрочи иштирок этмоқда. Кўрик программасида Бах, Моцарт, Паганини, Чайковский, Прокофьев, Шостакович асарлари бор. Бу галги мусобақаларда Ўзбекистон композиторларининг шу конкурслар учун махсус ёзган янги асарлари премьералари бўлиб ўтади: Н. Зокиров, Ф. Янов-Яновский пьесалари янграйди.

Ёш музикачиларнинг ижодий мусобақалари февралнинг ўрталаригача давом этади.

(ЎзТАГ).

«ЮБИЛЕЙ» МАРКАЗИЙ СПОРТ ЗАЛИДА СССР БИРИНЧИЛИГИ УЧУН

II группа шарқий зонаси командалари ўртасида

ХОККЕЙ

3 февралда
«БИНОКОР» (Тошкент) — «СОКОЛ» (Красноярск)
6-8-9 февралда
«БИНОКОР» (Тошкент) — «СПАРТАК» (Томск)
14, 16, 17 февралда
«БИНОКОР» (Тошкент) — АСК (Новосибирск).

Шанба ва якшанба кунлари ўйинлар соат 17.00 да, бошқа кунлари эса соат 19.00 да бошланади.

«ЮБИЛЕЙ» МАРКАЗИЙ СПОРТ ЗАЛИ КАССАЛАРИ ИШЛАМОҚДА.

46-03-12, 46-70-31, 46-07-53, 46-68-77 телефонлари бўйича справкалар олиш мумкин.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Кафедра мудирлари: КПСС тарихи ва сиёсий иқтисод, тил бўйича мутахассисликка алоқадор бўлмаган ихтисосликлар учун рус тили, рус тили ва адабиёти таълими методикаси, рус тили амалий курси, умумтехника фанлари ва меҳнат (фан кандидатлари);

кафедра катта ўқитувчилари: сиёсий иқтисод (ўзбек тилида), сиёсий иқтисод (рус тилида).

КОНКУРС МУДДАТИ — 1 МАРТГАЧА.

Мурожаат учун адрес: 702500, Ангрен шаҳри, 48-квартал, 1-уй, кадрлар бўлими.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 3/II да **Фирибгарнинг найранглари** (12.00), **Уйқудаги гўзал** (19.30).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 3/II да **Севишганлар қиссаси** (12.00), **Олтин девор** (19.30), 5/II да **Келинлар қўзғолони.**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«Шарқ юлдузлари» коллективининг гастроллари** (13, 16, 19.00).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

4 ФЕВРАЛЬ, ДУШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — Мультфильм. 9.50 — «Олтин эшелон». Бадиий фильм. 11.25 — Телефильмлар. 11.55 — Фильм-балет. 12.25 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.15 — Телефильмлар. 16.10 — Бил ва уддала. 16.40 — Телеочерк. 17.10 — Телефильм. 17.35 — Ўсмирлар ижоди. 18.10 — Классик кураш. И. Поддубний хотираси учун халқаро мусобақа. 18.55 — Ҳужжатли фильм. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Киножурнал. 19.40 — Ишлар ва одамлар. 20.10 — Концерт. 20.25 — «Қизилпаша». Фильм-спектакль. 21.30 — «Время». 22.05 — Фильм-спектаклнинг давоми. 23.30 — Дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Телефильм. 10.05 — Сиз яратган боғ. 11.55 — Илмий-оммабоп фильм. 12.10 — Фан ва турмуш. 14.00 — Рус халқ чолғулари. 14.20 — Б. Шоу. Биринчи кўрсатув. 15.05 — Сенинг ленинча кутубхонанг. 15.50 — Тарих саҳифалари. 16.35 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — Ритмик гимнастика. 19.30 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан! 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.50 — Эркин кураш. Халқаро турнир. 21.30 — «Время». 22.05 — «Жўжа». Бадиий фильм. 23.10 — Тоғ чанғи спорти бўйича жаҳон чемпионати.

ТОШКЕНТ-I. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильм. 18.30 — Пионерлар мамлакатида. 19.00 — Буюк Ғалабанинг 40 йиллигига. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Енгил атлетика. Ўзбекистон чемпионати. 20.15 — Бугун оламда нима гап. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Фидойи». Бадиий фильм. 23.30 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00—16.40 — МОСКВА-II. 18.20 — Врач маслаҳати. 18.40 — «Триптих». Бадиий фильм. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.20 — Кинопрограмма. 21.30 — Москва-II.

5 ФЕВРАЛЬ, СЕШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время». 9.50 — Ўсмирлар ижоди. 10.25 — «Қизилпаша». Фильм-спектакль. 12.55 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 15.55 — И. Гайдн. 26-симфония. 16.15 — Революция сафарбар этган. 17.00 — Ҳунар-техника билим юртида нимага ва қандай қилиб ўргатишади. 17.30 — Ҳужжатли фильм. 18.00 — Моҳир қўллар. 18.30 — Сиз яратган боғ. 19.00 — Қувноқ нотачалар. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Фан ва турмуш. 20.00 — Телефильм. 20.25 — Музика ҳамма учун. 21.30 — «Время». 22.15 — Концерт. 22.30 — Хоккей. «Динамо» (Москва) — ЦСКА.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.55 — Илмий-оммабоп фильм. 10.55 — Илмий-оммабоп фильм. 12.05 — Шахмат мактаби. 13.50 — Совет монументал ва портрет ҳайкалтарошлиги. 14.20 — Б. Шоу. 2-кўрсатув. 15.40 — Тарих саҳифалари. 16.25 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Ҳаракат хавфсизлиги учун. 19.15 — Маҳмуд Эсамбоев театри. 19.50 — 16 ёшгача ва ундан катталар. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Халқаро панорама. 21.30 «Время». 22.15 — Кичик трагедиялар. Бадиий фильм. 1-серия.

ТОШКЕНТ-I. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильм. 18.30 — Дўстларимиз планетаси. 19.00 — Сайловлар олдидан. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Халқ амалий санъати. 20.15 — Пахтакорларнинг қишки юмушлари. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.15 — «Соколово». Бадиий фильм. 1-серия. 23.15 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00—16.30 — МОСКВА-II. 18.20 — Ўқув программаси. 18.50 — Ҳужжатли фильм. 19.10 — Ўқув программаси. 19.40 — Телефильм. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.20 — Кинопрограмма. 20.55 — Ўқув программаси. 21.30 — Москва II.

РАДИО

4 ФЕВРАЛЬ, ДУШАНБА,

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Яхши кайфият. 9.15 — «Фрунзевец» газетасининг обзори. 9. 20 — Концерт. 9.30 — Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар. 10.15 — Ёзувчилар микрофон олдида. 12.10 — «Узбекистан индустриальний». 13.00 — «Чорвадор.» 14.00 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун эшиттириш. 18.15 — Халқаро кундалик. 19.25 — Д. Зокиров. Қарши чўли гуллари. 21.00 — Ялта конференциясининг 40 йиллигига. 21.10 — О. Матчон. «Дарахтлар ва гиёҳлар». 21.30 — Концерт.

5 ФЕВРАЛЬ, СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Концерт. 9.30 — Сиз ёқтирган қўшиқлар. 12.10 — Ишчинома. 13.00 — Чорвадор. 14.00 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун эшиттириш. 18.15 — Аҳолига граждан мудофааси ҳақида. 19.25 — Ёшлик. 21.00 — Адабий ўқиш. 21.20 — Концерт. 22.30 — Лирик концерт.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

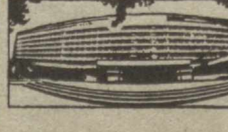

Редакция адреси: 700047, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53 16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.

Р. 09063. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. А. 29. ИНДЕКС 6458. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12